

THE BRITISH ESPERANTIST

THE OFFICIAL ORGAN OF THE BRITISH ESPERANTO ASSOCIATION.

Vol. IX.—No. 108.

DECEMBER, 1913.

[Price 3d.]

PERMANENT ANNOUNCEMENTS.

The Reading Room at Headquarters is open each day from 10 a.m. to 6 p.m. (Saturdays, till 1 p.m.). All the Esperanto magazines; 200 volumes of literature.

Lantern Slides for lecturers are sent to approved persons. More than 300 representative pictures. Conditions of loan and list may be obtained from the Curator, Mr. H. A. EPSTEIN, c/o B.E.A., 133—135, High Holborn, W.C.

Wall Charts for lecturers are sent out on loan free of all charge except carriage. Apply to the Secretary for particulars.

International Correspondence is most desirable to maintain uniform style among Esperantists of different countries. It is easy to open up correspondence on any subject. See our "F.K.I." columns.

Propagandists should note and index the various points of progress recorded in THE BRITISH ESPERANTIST each month, and thus supply themselves with the information

necessary when giving addresses or writing to the Press. The following articles should be earmarked:—Vol. V. (1909), pp. 9, 15, 16, 30, 32, 39, 52, 71, 78, 95, 98, 111, 130, 131, 149, 158, 168, 178, 216, 236. Vol. VI. (1910), pp. 9, 18, 37, 51, 57, 76, 98, 114, 119, 129, 150, 152, 159, 177, 200. Vol. VII. (1911), pp. 30, 31, 85, 92, 141, 176, 183, 186, 198, 212, 219, 233.

Lecturers and Debaters are strongly advised to consult, besides the articles noted in "B.E.," the following works:—"International Language," Zamenhof—A. E. Wackrill; "International Language," Dr. W. J. Clark; "Por kaj Kontraŭ Esperanto," D-ro. Vallienne; "The Passing of Babel," Bernard Long, B.A.

Propaganda Meetings.—Local workers are urged to visit the Secretaries of Y.M.C.A.'s, Debating, Literary, and Social Societies, with the object of arranging an Esperanto Evening. The Secretary of the

B.E.A. will endeavour to engage the services of a Lecturer, if requested.

New Groups might be formed in dozens of towns where there are already many isolated Esperantists. Friends in such places who are willing to give their services to this end are invited to notify the B.E.A., when all possible help will be given them.

"The British Esperantist."—Bound volumes for reading practice or presentation may be obtained as follows:—Vol. III. (1907), 2s. 6d.; Vols. IV.—VII. (1908—12), 4s. each. All post free.

Members are entitled to receive for propaganda extra copies of THE BRITISH ESPERANTIST at the rate of 4 for 6d., post free. This privilege applies only to copies of the gazette at least one month old.

Esperanto Press Club.—All willing to help, communicate with Mr. C. E. BOARDMAN, F.N.S.A., 51, Ryfold-road, Wimbledon-park, London.

THE BRITISH ESPERANTO ASSOCIATION (Inc.), 133-136, HIGH HOLBORN, LONDON, W.C.

GROUPS AND SOCIETIES AFFILIATED TO THE B.E.A.

Order of Information.—Group; Secretary; Place of Meeting, Day, and Hour.

* Denotes New Group.

- Accrington.**—Miss B. DRINKWATER, 42, Pickup-st., Clayton-le-Moors.—Mechanics' Institute, Mon., 7.
- Adelaide (S. Australia).**—W. D. SMITH, G.P.O., Adelaide.—Mon.
- Aldershot and Farnham.**—J. H. WRIGHT, 52, Church-rd.—Altern. West End Boys' School, Aldershot (Tues.), and West-st. Girls' School, Farnham (Thur.).
- Banbury.**—Mrs. BRAGGINS, 6, Calthorpe-rd.—At the house of Mrs. Gillett "The Elms."—Tues. 8—9.
- Barrow-in-Furness.**—W. H. BOXALL, 25, Abercorn-st.—"Carona Café," Fri., 7.30—9.30.
- Bath.**—E. R. BLACKETT, 15, Southgate-st.
- Belfast.**—F. FARRINGTON, 7, Fitzwilliam-ave.
- Bexhill-on-Sea.**—C. W. HARRIS, 38, Sackville-rd.
- Birmingham.**—CEDRIC F. WHITE, 8, Stanmore-rd., Edgbaston.—Quadrant Chambers, New-st., every evening.
"Nia Rondeto."—Rev. W. A. TODD, 16, Needham-st., Nechells.
- Blackburn.**—Miss C. SAVAGE, near tram terminus, Wilpshire.—Friends' Meeting Ho. at King-st., Wed., 8.
- Bolton.**—J. BIRTWISTLE, 236, Turton-rd., Bradshaw.—Vegetarian Restaurant, Newport-st., Thur., 7.30.
- Bradford.**—J. A. CALVERT, 115, Legram's-lane.—Hotel Metropole, Fri., 8 p.m.
- Brighouse.**—Miss A. ASPINALL, 4, Halifax-rd., Slead Syke.—Wright's Café, Commercial-st., Fri., 8.
- Brighton & Hove.**—Miss EKLUND, 9, West-drive, Queen's-pk.—School of Elocution, 10, Old Steine, Tues., 7.
- Buckhurst Hill (Essex).**—Miss N. A. STACEY, "Woodthorpe."—"Woodthorpe," 1st Wed., at London Club, 3rd Fri., 8.
- Burnley.**—Miss JUDSON, 1, Melville-st.—Victoria Rooms, Hargreave-st., Daily.
- Bury.**—Miss L. BURTON, 53, Alfred-st.—Girton Hall, Manchester-rd., Wed., 8.
- Buxton.**—Mrs. LANGLEY, "Brancepeth," Market-st.—Meeting Place: Write Sec.
- Cambridge (Verda Stelo).**—Miss BARBARA SMITH, 88, Norwich-st.
- Cannock.**—Miss M. A. WALKER, Walhouse.—Parish Room, Tues., 7.
- Cape Town.**—A. E. ABRAHAM, 85, Burg-st.
- Cheltenham.**—W. G. Phipps, "Marston," Langdon-rd.—"Orme Chambers," North Street, Tues., 7.30.
- Chester.**—J. W. DOBSON, 27, Brook-st.—People's Hall, Delawere-st., Mon., 8.
- Coleraine.**—Mrs. M. HAZLETT, Belfast Bank Ho., Diamond.—Irish Society's Schools, Thur., 8.
- Coventry.**—Mrs. H. H. HAILSTONE, "Espero," Stanway-rd., Earlsdon.—Masonic Bldgs., Little Park-st., Daily.
- Darlington.**—Mrs. G. P. WOOF, 8, Larchfield-st.
- Deal.**—HERBERT SEWELL, College-rd. Post Office.
- Derby.**—J. POTTER, Jun., 4, The Strand.
- Devonport (Royal Navy, H.M.S. "Impregnable").**—PERCIVAL CARTER, R.N.—Mon., 12.30 p.m.
- Dorking.**—G. F. SANDERS, Holmwood Farm, Fri.
- Dover.**—W. CHITTY, Mildura, Park-ave.
- Dublin Modern Languages Soc. (Esp. Sec.).**—SINTON DOUGLAS, 21, Greenmount-rd., Terenure.
- Dundee.**—ALFRED A. SLIDDERS, 10, Whitehall-st.
- Eastbourne.**—JOHN F. NIX, 2, Terminus-rd.—Grosvenor Tea Rooms, Sussex Gardens, Wed., 5 p.m. After Xmas, Compagnoni's Tea Room, opposite Station. Municipal class in Technical Inst., Grove-rd., Mon., 7.45 p.m., from October to March.
- Edinburgh.**—W. M. PAGE, 31, Queen-st.—Wed., 6 p.m., in Patrick Thomson Tea Rooms, North Bridge; at 8, in 26, Synod Hall.
- Exeter.**—Miss A. SHAPLEY, Westwood, Spicer-rd.—University College, Queen-st., Tues., 7.30.
- Fremantle (W. Australia).**—COLIN UNWIN, 48, Cliff-st.—69, High-st., Tues., 7.45.
- Gateshead-on-Tyne.**—G. WATSON, 24, Exeter-st.—N.E.R. Institute, High Level End, Sat., 7.
- Glasgow.**—A. ALLISON, 11, Benview-rd., Clarkston.—Alexandra Hotel, 148, Bath-st., Mon., 8.30.
- Gloucester.**—G. L. PREEDY, 2, Tweenbrook-ave.—At Secretary's house, Mon., 7.30.
- Greenock.**—Miss M. E. HAMILTON, 16, Bank-st.—Waverley Temperance Hotel, Thur., 8.
- Hailsbam.**—Miss ELLA MITCHELL, The Grove.—Social Club, London-rd., Wed., 7.15.
- Halifax Esperanto Association.**—E. BOOTHMAN, 13, Hume-st., Gibbett-st.—Hoyle's Refreshment Rooms, Gibbett-st.
- Halstead (Essex).**—Miss ZOE INMAN, Colchester-rd.
- Harrogate.**—Miss SPINK, 14, Studley-rd.
- Harrow.**—ARNOLD GRACEY, St. Margaret's, Sussex-rd.
- Hastings.**—A. J. ADAMS, Plympton-terrace.—Y.M.C.A. Rooms, Breeds-place, 2nd and 4th Friday, at 7.30.
- Hebden Bridge.**—Miss EMILY CROSSLEY, Weasel Hall.
- High Wycombe.**—A. BOORMAN, Espero Cottage, Rectory-ave.
- Hobart (Tasmania).**—K. SIMMONS, 475, Macquarie-st.
- Huddersfield.**—W. H. HIRST, 45, Thornton Lodge-rd.—Technical College, Queen-st., S., Thur., 7.45.
- Hull.**—Miss G. WILLFORD, 421, Anlaby-rd.—Grosvenor Hotel, Mon., 8.30.
- Ipswich.**—A. GRIX, 26, Tyler-st.—Unitarian Chapel, Friars-st., Fri.
- Jersey (C.I.).**—J. J. LE SUEUR, "Holmehurst" Queen's-ave.
- Keighley.**—FRANK C. RHODES, c/o Harrison & Clough.—Mon.
- Kettering.**—A. E. SMITH, Garfield-st.—Old Free Library-bldgs., Silver-st., Sat., 6.30.
- Kidwelly.**—E. R. GRIFFITHS, Emlyn House—Parish Room.
- Kilmarnock.**—PETER YOUNG, 42, Fullarton-st.—High U.F. Church Session House, Thurs., 7.30—9.30.
- Lancaster.**—Miss GRISENTHWAITE, 2, Balmoral-rd.
- Leeds.**—Miss L. BRIGGS, West Lea, Armley.—10, Park-st., Fri., 8.—(West) Socialist Esperantists.—Jno. TOMPKINS, 12, St. James-sq.—Socialist Inst., Sutherland-st., New Wortley, Thur., 8.—Salem.—H. BARKER, 36, St. Luke's-rd., Beeston-hill.
- Leith.**—Miss E. WALLACE, 23, Starbank-rd., Trinity.
- Letchworth.**—F. A. GOODLIFFE, Elm Tree House—Esperanto Klubo, 21, Station-rd., Wed., Thur., Friday, 7.30—9. Club night, Sat., 8—9.30.
- Liverpool (Central).**—R. P. GRIFFITHS, 12, Bennison-drive, Grassendale.—18, Colquitt-st., Room 10, every Sat. Socials first Sat. in month, 8.
- Liverpool (Branch).**—P. OAKES, 21, Keith-av., Walton.—Walton College, 2, Stuart-rd., Thur., 7.
- London (Central).**—P. J. CAMERON, 31, Cheyne-row, Chelsea, S.W.—St. Bride's Inst., Ludgate-cir., Fri., 7.0.
- Battersea, S.W.**—Mrs. L. A. EVANS, 8, Bolan-st.—Board Room, Latchmere Baths, Wed., 8.
- Bedford Park, W.**—H. MEULEN, 19, Boscombe-rd., Shepherd's Bush.—"Studio," 27, Flanders-rd., Bedford Park, Mon. 7.30.
- Brixton, S.W.**—E. W. EAGLE, 21, Kellett-rd.—39 Brixton-hill, Tues., 8.

- Charing Cross, W.C.**—Mrs TROUNSON, 24, Onslow-avenue Mansions, Richmond-hill, S.W.—B.E.A. Reading Room, Wed., 3.30.
- Croydon.**—L. L. S. LOUIS, 3, Courtney-rd., Waddon.—Ruskin Ho., Station-rd., W. Croydon, Tues., 8.
- East London.**—J. GOURLAY, 48, Headstone-rd., Harrow.—Room A, Toynbee Hall, Wed., 8.
- Emmanuel (S.E.).**—E. A. ALLSOP, 27a, Burnbury-rd., Balham, S.W.—L.C.C. School, 265a, Camberwell-rd., S.E., Mon., 8.30.
- Kingston-on-Thames.**—F. M. SEXTON, F.B.E.A., Warwick Lodge, Hampton Wick.—Marathon Café, 4, Church-st., 1st and 3rd Tuesdays, 8.30.
- Mildmay.**—M. C. BUTLER, 18, Leigh-rd., Highbury.—1, Alma-rd., Canonbury, N., Thur., 8.
- Postal Esperantists, British League of.**—GRAY, Western District, Wimpole-st., W.—B.E.A. Reading Room, Wed., 10.30 a.m.
- Stepney.**—W. T. BURDEN, 13, Belgrave-st., E.—Stepney Meeting Hall, Garden-st.—Wed., 8—10.
- Sud Orienta Stelo.**—E. K. JAYNE, 22, Kinveachy-gardens, Old Charlton, S.E.
- Sutton (Surrey).**—L. C. ANDREWS, B.Sc., Cressingham Ho., Carshalton.—"School of Music & Art," "The Beeches," Brighton-rd., Sutton, Fri., 8—9.
- West Norwood.**—A. H. HUGHES, 34, Romola-rd., Herne-hill, S.E.
- Wood Green.**—ROBERT ROBERTSON, 364, Alexandra Park-rd.—Public Library, Sat., 7.30.
- Maidstone.**—W. R. EDWARDS, 15, Earl-st.—Dockrill's Restaurant.
- Manchester.**—E. T. Doran, 52, High Bank, Gorton.—Onward-bldgs., Deansgate, Thur., 7.30.
- Mansfield.**—FRANK H. JESSOP, 4, Mount-villas, Chesterfield-rd.
- Melbourne (Australia).**—A. L. SULLIVAN, "Esp-o Hall," 152, Elizabeth-st.—Esp-o Hall, Fri., 7.45.—**Komerca Klubo.**—W. J. SMART, 392, Albert-st., East Melbourne.—Esperanto Hall, 152, Elizabeth-st., Mon., 8.
- Middlesbrough.**—Miss M. L. WARNE, 15, Myrtle-st.—Berlitz School, Thur., 7.
- Middleton (Manchester).**—CECIL C. GOLDSMID, 2, Wood-st.—Old Hall Chambers, 61, Old Hall-st., Wed., 8 p.m.
- Mirfield (Yorks).**—W. S. WADDINGTON, Broad Oaks.
- Montrose.**—Miss I. O. FETTES, 38, High-st.
- Natala Verda Stelo.**—LEONARD WOOD, Sutton Crescent, Stamford-hill, Durban.—Mon.
- Northampton.**—J. P. HARRISON, Squirrel-lane, Old Duston.—66, Harlestone-rd., Thurs.
- Norwich.**—Miss A. EGMORE, 2, Cozens-rd.—C.E.Y.M.S. Rooms, Oxford-place (Room 4), Mon., 7.
- Nottingham.**—H. O. SCHOFIELD, 57, Caledon-rd.—Corbyn Chambers, Beestmarket Hill, Fri., 8.
- Oakworth (Yorks).**—A. DENISON, 3, Apsley-ter.
- Padiham (Lancs.).**—JAS. C. SHARP, 51, Garden-st.—Nelson's Temperance Hotel, Wed., 7.30.
- Partick Y.M.C.A.**—J. A. JOHNSTON, 3, Balshagray-av.—Y.M.C.A. Rooms, Peel-st., Fri., 8.30. 2nd Sunday *Diservo* at 7 p.m.
- Perth.**—JAMES A. COWIE, Western-avenue—North U.F. Church Library Room, Tues., 8.
- Perth (W. Australia) Nigra Cigno.**—MAURICE A. BROWNE, 188, Adelaide-ter.—"West Australian Chambers, Barrack-st., Thur., 7.45.
- Plymouth (Tri Urboj).**—S. H. PHILLIPS-ROGERS, 40, Clarence-st.—No. 5 Room, Bank Chambers, Bank-st., Wed., 7.30.
- Portsmouth.**—R. W. WRIGHT, 115, Balfour-road, North End.—Esperanto Hall, Arcade, Landport, Wed., 8.
- Reading.**—GEO. PROCTOR, 55, Vastern-rd.—Thur.
- Redhill.**—S. S. JENNINGS, 26, Linkfield-lane—"Elmside," 2nd Wed., 8.15 p.m.
- Rochdale.**—R. HOWARTH, 114, Royds-st.—W.E.A. Chambers, Lord-st., Thur., 8.
- Rugby.**—W. J. ALBONE, 124, Bath-st.—Moat Hotel, Regent-st., Tues., 7.30.
- Scottish League of Catholic Esperantists.**—Miss M. H. CORCORAN, 9, Bellevue-st., Edinburgh.—Thur., 8.30.
- Sheffield.**—Mrs. WALLER, 58, Acher-rd., Millhouses.—Builders' Exchange, Fri., 8.
- Sheffield Y.M.C.A.**—W. HAGEN, Glengarth, Handsworth.
- Shipley.**—Miss M. SCHOFIELD, 7, Hope View.—Co-operative Hall, Westgate, Fri., 7.30.
- Slough.**—Miss PITT, Upton House
- Soham (Cambs.).**—G. F. FENTON, Soham (Cambs.).
- Somercotes Alfreton.**—HARRY SHAW, Fernleigh Villa, Leabrooks, nr. Alfreton.—Fernleigh Villa, Tues. and Thur., 7.
- Southport.**—Mrs ROSLING, 10, Chatsworth-rd., Ainsdale.—109, Hogton-st., Mon., 8.
- St. Albans.**—O. GODMAN, 8, Oswald-rd.—Dear's Hotel, London-rd., Thur., 8.15.
- St. Andrews.**—Miss N. REID, 64, Market-st.—Tues., 8.
- St. Helens (Lancs.).**—F. IBBOTSON, 218, Windleshaw-rd.—Y.M.C.H., North-rd., Wed., 7.30.
- Stockport.**—F. W. SHAW, 1, Lancaster-av., Didsbury—Wed.
- Stockton-on-Tees.**—T. R. WILSON, 6, Dovecot-st.—Lit. and Phil. Institute, Mon., 7.30.
- Stoke-upon-Trent.**—Miss A. VIGGARS, Hope Cottage, Silverdale, Staffs.—Church Inst., Thur., 8.
- Sydney (Zamenhofa Klubo).**—Miss ORR, 184, Pitt-st.—184, Pitt-st., Thur., 8 p.m.
- Todmorden.**—H. CROWTHER, 8, Oak Mount.—Wild's Temperance Hotel, 1st and 3rd Wed. in month, 7.30.
- Tunbridge Wells.**—J. A. GILL, Lower Green-rd., Rusthall.
- Wakefield.**—P. BROOKS, 27, Church-rd., Altofts, Normanton.
- Warrington.**—Miss D. E. PARSONAGE, 14, Bewsey-rd.—27, Bewsey-st., Wed., 8.
- Western Australia Esp. Socy.**—Miss M. WATSON, Stott & Co.'s College, St. George's-terrace, Perth.
- Wigan.**—F. BURGESS, 28, Charles-st.—Marsden's Café, 31, Market-st., Fri., 7.30.
- Wisbech.**—Miss E. MILLER, Wistaria Ho.—The Institute, Tues., 8.
- Withernsea.**—A. E. B. SUDDABY, 39, Arthur-st.—Oriental Café, Queen-st., Wed., 8.

DEAR.....

You have no doubt heard of the International Language—Esperanto, and would perhaps like to become acquainted with the objects of the Movement.

This paper contains a great deal of general information upon the subject, and I am sure you will be much interested in reading it.

As our language is based upon the principal European languages, you will be able to understand much of the Esperanto portion, but if you will apply to the British Esperanto Association (Inc.), 133—136, High Holborn, London, for a "Key" (price ½d.) you will be able to read the whole of the paper.

Yours very sincerely,

Any of the following books may be had by applying to the Sec., BRITISH ESPERANTO ASSOCIATION, Museum Station Buildings, 133-136, High Holborn, W.C., and it should be noted that ALL profits arising from the sale of same are WHOLLY devoted to the propaganda of Esperanto.

New books are marked with an asterisk, books specially recommended are in black type.

N.B.—Deposit accounts can be opened with the Secretary. Minimum deposit, 10s. Group leaders and others will find this a great convenience. Stamps should not be sent for amounts over 1s. Cheques, Money and Postal Orders to be crossed "London and South-Western Bank." American drafts not accepted unless 25 cents are added for cost of collection. *Ĉebankaj transpagiloj akceptataj.* The offices are open from 9.30 a.m. to 6 p.m.; on Saturdays from 9.30 a.m. to 1 p.m. Telegraphic address: "Esperanto, Westcent, London."

Telephone: 2326 Gerrard.

INSTRUCTION BOOKS.

IN ENGLISH.

	Prices, post free.	
	s.	d.
Commentary, Grammar and, on the International Language Esperanto, by Major-General GEORGE COX, B.A. (Third Revised Edition)	2	6
Complete Grammar of Esperanto, I. KELLERMAN, A.M., Ph.D.	3	10
Ekzeroaro , Dr. Zamenhof's, with key, J. RHODES	1	0
Esperanto Teacher, The new and enlarged edition, by HELEN FRYER	0	7½
Esperanto for All (Propaganda and General)	0	1½
Esperanto for Young Beginners ... (1s. per doz.)	0	1½
Esperanto for the English, by A. FRANKS and G. W. BULLEN. Cloth, 1s. 2d.; limp cloth, 10½d.; paper,	0	7
Esp.-English Grammar in Braille, A. J. ADAMS	0	11
Esperanto for the Million...per doz., 1s. 3d.; each	0	1½
Esperanto Manual, M. L. JONES. Second edition	1	1½
Esperanto in 50 Lessons, by EDMOND PRIVAT	1	8
Esperanto Self-Taught, WM. MANN (cloth, 1s. 8d.)	1	2
Esperanto Home-Student, JAMES ROBBIE	0	1½
Esperanto Shorthand (Pitman), A. W. LYNDRIDGE	1	1
Espersteno (Internat. Stenog.), J. CATTON	1	1
First Reader in Esperanto, A, by E. A. LAWRENCE	0	7
Graduated Exercises, with Key, by A. MOTTEAU	0	7
Pictorial Esperanto Course, CART-MANN	1	2
Primer of Esperanto... (1s. 8½d. per doz.)	0	2½
Student's Text-book, by Dr. O'CONNOR, M.A.	1	1

IN ESPERANTO.

Fundamento de Esperanto , 5-lingva, de D-ro. ZAMENHOF ... cloth, 3s.; paper	2	0
Karlo (facila legolibro), ED. PRIVAT (B.E.A. eld.)	0	6½
Komercaj Leteroj, de LAMBERT	0	6
Komerca Sekretario, La, de J. ROS SUDRIÁ	0	6
Kursa Lernolibro, EDMOND PRIVAT	0	6½
Kurso Tutmonda de Esperanto, de E. GASSE	0	9
Legolibro por lernantoj , D-ro A. FIŠER (dua eld.)	0	9
Lingvaj Respondoj , de D-ro. ZAMENHOF	0	9
" (Nova Serio)	0	9
Sintakso Esperanta, de P. FRUICIER	1	6
Stenografio Internacia Aoro, de R. SPROITE	0	6
Strukturo de la Vortaro Esperanta , by L. DE BEAUFONT (French and Esperanto)	0	4
Tutmonda Lernolibro (Gouin), de MARÉCHAL	1	0

Textbooks in other languages can be obtained to order.

DICTIONARIES AND PHRASE-BOOKS.

Aferistoj, Turistoj, k.c., Poŝlibro Internacia por, by G. NORMAN (bound)	2	0
Anatomia Vortaro (kvarlingva)	1	6
Conversation Manual, O'CONNOR (cloth, 1s. 1d.)	0	7
Deutsch-Esperanto, Wörterbuch, ZAMENHOF	2	2
Deutsch-Esperanto Wörterbuch, P. CHRISTALLER (bind., 5s. 2d.)	4	3
Dictionnaire complet Français - Esperanto, GROSJEAN-MAUPIN	6	0
Enciklopedio Vortareto Scienca (Esperanta kaj Franca), C. VERAX	6	0
English-Esperanto Dictionary, J. RHODES	5	4
English-Esperanto, by O'CONNOR and HAYES	1	8
Esperanto-English Dictionary , MILLIDGE. cloth	5	3
Esperanto-English, by A. MOTTEAU	1	8
Supplements to above ...Esp. 1½d. and Eng.	0	4
Esperanto-Deutsch Wörterbuch (bound, 2s. 8d.)	2	2
Esp.-Franç., Dict. E. GROSJEAN-MAUPIN	1	0
Esp.-Français, Dict. de P.E.S., 2s. 6d., bound...	3	0
Français-Esperanto, Vocabulaire, by TH. CART	2	6
Franç.-Esp. Dictionnaire, P.E.S. (cloth)...	4	6
Frazaro, de HENRI DE COPPET	1	0
Frazaro, Deut.-Esp., VELTEN (cloth, 2s. 6d.)	2	0

Prices,
post free.
s. d.

Frazaro, Praktika, laŭ A. Matthias, J. BOREL	0	3½
Frazlibro, Popola, R. DESHAVS	0	6½
Frazlibro de l' Turisto (nova eldono)	0	6½
Konkordanco de Ekzercoj , A. E. WACKRILL	1	0
" de Sentencoj , de UOAGO	0	10
Marista Terminaro, Provo de, ROLLET DE L'ISLE	1	6
Matematika Terminaro, by RAOUL BRICARD	0	9
Muzika Terminaro, kompilita de F. DE MÉNIL	0	7
Naŭlingva Leksikono de Esp., L. BASTIEN	3	0
Novaj Vortoj, Du Mil, P. BOULET	1	6
Oficialaj Radikoj (BOIRAC)	0	6
Plena Klasika Libro de Esperanto , Luksa eldono kun ingo, 1s. 3d.	1	0
Plena Vortaro Esperanto-Esperanta kaj Esp.-Franca, EMILE BOIRAC. Tri volumoj	9	6
Rimoj, Vortaro de Esperantaj, de J. RHODES	0	7
Technique, Vocab. (Français-Esp.), de CH. VERAX	2	6
Universala Vortaro , de D-ro. ZAMENHOF	1	0
" " Oficiala Aldono al	0	6
Vortaro de Esperanto (en Esperanto), KABE	4	0
Zamenhofaj Vortoj , netroveblaj en U.V. (L.K. Eldono), redaktita de A. E. WACKRILL	1	1

Other dictionaries can be obtained to order.

LITERATURE.

(See also Drama).

Akvo Dormanta (Meksikana vivado), L. BIART	0	7
Ali Baba kaj la 40 Rabistoj, Major-Gen. G. Cox	0	4½
Aladin; aŭ, La Mirinda Lampo	0	7
Aventuroj de la Kalifo Harun Alraŝid	0	4½
Alicio en Mirlando (Carroll), <i>traa.</i> E. L. KEARNEY, M.A. (bind., 2s. 3d.)	1	2½
Al mia Fratineto (Letero pri la seksvivo) (F. Ortt), <i>trad.</i> A. MULLER	0	9
Amoro kaj Psiĥe (Apulejus), <i>trad.</i> E. Pfeffer	0	7
Anekdotaro, Tutmonda, I. (Anglujo), E. ĈEFEĈ	0	3
Anjo (I. Turgenev), <i>trad.</i> D-ro. A. FIŠER	0	7
Antaŭen kun kredo (Pola Esp-isto jarlibro)	2	3
Aŭtunaj Floroj (10 poemoj de D-ro Schulhof)	0	7
Ave Patria ... (Reymont), D-ro. LEONO ZAMENHOF	0	7
Batalo de l' Vivo, La (Dickens), <i>trad.</i> D-ro. ZAMENHOF (bind., 2s. 2d.)	1	1½
Berna Oberlando, Tra, ilustrita, T. HOPF	0	7
Besta Vivo, Bildoj el (K. Ewald)	0	11
Biblio, El la , elektitaj ĉapitroj, ZAMENHOF	0	3½
Bibliografio Esperanta (G. Davidov)	2	2
Blinda Rozo (Hendrik Conscience)	1	1
Blonda Ekberto, La (Tieck), D-ro W. FISCHER	0	6
Bona Sinjorino (E. Orzeszko), <i>trad.</i> KABE	0	3½
Bontemplanoj, La, M. GAUTROT	0	4½
Brazilio (E. Backheuser)	1	6
British Esperantist , Vol. III., 2s. 6d.; IV., V., VI., VII., VIII.	4	0
British Esperantist , Covers for Binding Vol. VIII.	0	10
Bukedo, de Prof. C. LAMBERT	2	0
Bulgaraj Rakontoj. D. ATANASOV	0	3½
Ĉe la piedoj de la Majstro (Alcyone), <i>trad.</i> W. W. MANN. Luksa eldono	2	1
Dankon (T. Combe), <i>trad.</i> E. RAMO	0	7
Deveno kaj Historio de Esperanto	0	7
Devjatnin, V. N., Plena Verkaro , Libro I., 2s.; Libro II., 2s. 6d.; Libro III., 1s. 6d.; Lib. IV.	1	9
Diservo de la Angluja Eklezio	0	7
Diversaĵoj (<i>stories translated by various writers</i>)	1	6
Dogmaro pri la Vivo (Swedenborg)	0	7½
D-ro. Jekyll kaj S-ro. Hyde (Stevenson), MORRISON kaj MANN	1	1½
Don Kihoto en Barcelono, F. PUJULA Y VALLÈS	0	3½

		Prices, post free.				Prices, post free.	
		s.	d.			s.	d.
Du Noveloj (M. Jókai), trad. J. DE LUXENBACHER	...	1	3	Katerino (Ševčenko), trad. V. N. DEVJATNIN	...	0	3½
Du Paroladoj , de EDMOND PRIVAT	...	0	4	Kaukaza Kaptito (Tolstoj), ŠARAPOVA	...	0	3½
Du Rakontoj, verkitaj de D. DE ROTHAN	...	1	1	Kauzo de la Senlaboreco, La, de H. C. MEES	...	1	4
Du Rakontoj de A. Čehov, trad. B. KOTZIN	...	0	4	Kimra Karaktero, La. R. P. GRIFFITHS	...	0	2½
Du Rakontoj (Alfred de Vigny), trad. SAM MEYER	...	0	3½	Kio Okazis Foje en Sidono, GRABOWSKI	...	0	7
Dürer, Albrecht. Reproduktaĵoj (53) kun teksto	Kio povas okazi se oni donacas surprize, de
en Esperanto (tole bindita, 5s. 5d.)	...	4	4	E. ČEFEČ (kun 16 ilustraĵoj), dua eldono	...	0	7
Eĉ en doloro ni estu ĝojaj	...	1	0	Kion Patrino povas Suferi (H. Conscience), trad.
Ekonomio Socia (Marchlewski), trad. E. PFEFFER	...	0	4	F. SCHOOF	...	0	6½
Elektitaj Fabeloj (Grimm), trad. KABE	...	1	8	Kondukanto kaj Antologio , de A. GRABOWSKI	...	2	0
Elektitaj Fabeloj (La Fontaine), G. VAILLANT	...	0	9	Konfeso (M. Pogačic), trad. A. JOZIČIĆ	...	1	3
Eliro (Exodus), trad. L. L. ZAMENHOF	...	2	0	Kongreso, La Tria , multilustrita	...	1	6
Eneido (Virgilio), trad. Dr. VALLIENNE	...	3	0	Konfeso (L. N. Tolstoj), trad. M. S. TENNER	...	1	4
En Fumejo de l' Opio (Reymont), KABE	...	0	7	Kredo kaj Scio (D-ro Gruner)	...	0	8
En Harmonio kun la Eterneco (R. W. Trine),	Kroataj Poeziaĵoj, trad. MAVRO ŠPICER	...	1	7
trad. F. SKEEL-GIÖRLING. Tole-bindita	...	1	8	Kulturceladoj de la Nuntempo (Prof. Dr. Forel)	...	0	10½
En la Lando de la Blanka Monto. D-ro NOËL	...	1	0	Kvin Noveloj germanaj, trad. L. E. MEIER (cloth)	...	2	2
En la Montoj (A. E. STYLER)	...	0	7	Laborista Klaso kaj Socialismo (Cachin)	...	0	3½
En Malliberejo (E. Ĉirikov), KABE	...	0	3½	La Lasta (W. Reymont), KABE	...	0	3½
En Rusujo per Esperanto, A. RIVIER	...	1	5	Laŭroj (Premiitaj Verkoj de <i>La Revuo</i>)	...	2	0
En Svislando. Bele ilustrita. E. RAMO	...	3	2	Legendoj (A. Niemojewski), trad. Br. KUHL	...	2	2
Esperanto, Pri (Kontraŭ la reformuloj),	Legolibreto, J. BOREL	...	0	3½
AYMONIER	...	0	9	Levidoj (Leviticus), trad. L. L. ZAMENHOF	...	2	0
Esperanto Kripligita, B. KOTZIN	...	1	2	Libroj de Kantoj (H. Heine)	...	0	3½
Esperantaj Prozaĵoj	...	2	6	Litadmonoj de S-ino Kodel (D. Jerrold), J. ROBBIE,
Esperanta Literaturo, Pri la. EDMOND PRIVAT	...	0	9	Du serioj	...	0	1½
Estetiko en Medicino. Dr. H. SWIECICKI	...	0	8	Londonaj Interesaĵoj, kun kvar kartoj	...	1	2
Estu Homo! (C. Wagner), trad. SAM. MEYER	...	1	3	Lupo, hundoj kaj homoj (A. Dygasinski), trad.
Evangelio Sankta Mateo, MIELCK kaj STEPHEN	...	0	7	Br. KUHL (cloth)	...	1	1
Evangelio de S. Johano, La, ilustr.	...	0	1½	Maja Nokto (Gogol), trad. A. FRENKEL	...	0	7
Evangelioj, La Kvar (En unu rakonto), P-ro. R.	Malnovaj Paĝoj el "L.I." (Unua serio)	...	1	4
LAISNEY	...	1	6	Manon Lescaut (Prevost), trad. D-ro. VALLIENNE	...	2	6
Fabiola (Kardinalo Wiseman), trad. E. RAMO	...	3	6	Marĉfloro, hungara novelo de F. HERCZEG	...	1	1
Fabeloj al Helenjo , trad. D-ro. N. KABANOV	...	0	3½	Marta (E. Orzeszko), trad. D-ro. ZAMENHOF	...	3	6
Fabeloj de Andersen, I., SKEEL-GIÖRLING	...	0	3½	Mia Poŝhorloĝo (M. Konopnicka), trad. KABE	...	0	6
Fantomo en Lublo (el la hungara lingvo)	...	1	1	Mirinda Amo, orig. romano de H. A. LUYKEN	...	2	9
Fantomoj (I. Turgenev), trad. D-ro A. FIŠER	...	0	3½	Ni Sekvu Lin (H. Sienkiewicz), trad. Br. KUHL	...	0	10½
Faraono, La (B. Prus), KABE, 3 vols.	...	2	0	Nord-Germanaj Rakontoj (H. Bandlow)	...	0	3½
Fatala Suldo, trad. E. FERTER-CENSE	...	3	6	Nova Antologio (poemoj), A. GRABOWSKI	...	0	7
Formortinta Delsuno (Vermandere), O. VON	Nova Testamento , according to binding, 1s. 9d. to	...	6	3
SCHOOR	Novaj Versaĵoj (Lermontov)
Fundamenta Krestomatio , a collection of prose	Noveletoj el la Nigra Arbaro, H. CHRISTALLER	...	0	3½
and poetry, edited by Dr. ZAMENHOF, the	Ondine (F. de la Motte Fouqué), trad. K. MYSLIK	...	1	1
standard guide for Esperanto style, 7th	Ondoj (Esperanto and English), A. E. STYLER	...	0	6½
edition, in paper cover (cloth, 4s. 6d.)	...	3	6	Ora Ŝaflano, La Serĉado de la, O'CONNOR kaj
Krestomatia Konkordanco (I. Participoj),	HAYES (kun angla traduko, 9d.)	...	0	7
O'CONNOR kaj HAYES	...	0	3½	Pafo, La (Puŝkin), trad. D-ro A. FIŠER	...	0	3½
Fundo de l' Mizero, La (V. Sieroŝevski), KABE	...	0	9	Paĝoj el la Flandra Literaturo	...	1	7
Genezo (Genesis), trad. L. L. ZAMENHOF	...	2	0	Parnaso de Popoloj, El (30-lingva popol-
Gentoj kaj Lingvo Internacia (Zamenhof)	...	0	3½	kantaro), trad. A. GRABOWSKI	...	2	3
Germana Kanttrezoro, Muziko kaj teksto	...	2	3	Patrino, La (Ernst Zahn), trad. J. ŠMID	...	0	3½
Ĝil Blas (Elektitaj ĉapitroj), trad. Busquet	...	1	3	Patrinioj, La (A. Aharonjan), D-ro A. FIŠER	...	0	3½
Gulliver en Liliputlando, trad. M. INMAN	...	1	1½	Patroj kaj Filoj (Turgenev), trad. KABE	...	2	6
Gvidlibro de Gibraltaro, CHARLES J. EDWARDS	...	0	7	Paŭlo Debenham , H. A. LUYKEN (cloth, 3s. 3d.)	...	2	2
Hermano kaj Doroteo (Goethe), trad. B.	Pax (Zulawsky), trad. W. GRABOWSKI	...	0	5
KÜSTER	...	1	1	Pekoj de l' Infaneco (Prus), trad. A. GRABOWSKI	...	0	10
Himnaro, kompilita de M. C. BUTLER, L.R.A.M.	...	0	7	Poeziaĵoj de Schiller, trad. KOL-O SWACH	...	0	7
Historieto de Esperanto, FIŠER	...	0	7	Pola Antologio , de KABE	...	2	0
Historio de Esperanto , ED. PRIVAT	...	1	1	Portreto (Gogol), trad. D-ro. A. FISCHER	...	1	3
" A. ZAKREWSKI	...	2	0	Praktiko de la Apudesto de Dio, La (Fr.
Homaranismo. Dr. L. L. ZAMENHOF	Laŭrenco), LUYKEN (tole bindita, 7d.)	...	0	4
Horacio (Macaulay's Horatius). C. BICKNELL	...	0	9	Predikanto, La (Ecclesiastes) D-ro. ZAMENHOF	...	0	9
Humoraĵo, Libro de l' (P. de Lengjel)	...	2	6	Princo Serebrjanij (A. Tolstoj), trad. M. SID-
Hungaraj Rakontoj (P. Herczeg)	...	0	3½	LOVSKAJA, 285 paĝoj	...	2	9
Indo-Eŭropaj Lingvoj kaj Esperanto, TH. CART	...	0	2	Progresado de la Pilgrimanto, J. RHODES	...	1	7
Instituto Milner, La, trad. Lyon'a Grupo	...	0	3½	Prop. piedvojaĝo al Oka Kongreso, DEVJATNIN	...	1	7
Inter Blinduloj (Dr. JAVAL)	...	2	0	Proverbaro Esperanta , L. L. ZAMENHOF	...	1	9
Internacia Krestomatieto (Kun 6-lingva vor-	Psalmaro, La , trad. D-ro. ZAMENHOF	...	2	6
tarpo), A. AJSPURIT	...	0	4½	Puntistino, La, trad. CÉCILE ROYER	...	0	3
Internacia Krestomatio (Kabe)	...	1	4	Rakontoj al mia Belulino (J. Bach-Sisley)	...	2	2
Interrompita Kanto, La (E. Orzeszko), KABE	...	0	9	Reĝo de la Montoj, La (About), trad. GASTON
Japanaj Rakontoj, CIF TOŝIO	...	0	7	MOCH, ilustraĵoj de Gustave Doré	...	3	6
Kantoj de Salomono, La , trad. J. H. FRED	...	0	5	Reĝo de la Ora Rivero (Ruskin), KELLERMAN	...	0	3½
Kanto de Triumfanta Amo (Turgenev), D-ro A.	Rikke-tikke-tak (Conscience), trad. M. POSENAER	...	2	2
FIŠER	...	0	7½	Sableroj, MARIE HANKEL, broŝ., 7½d.; bindita	...	1	0
Karaktero (Luiscius), trad. T. L. BRUJN	...	0	6	Senlaca Sinofero, La (Roksano), orig.	...	0	6½
Karavano, La (Hauff), J. W. EGGLETON	...	1	1	Sentencoj de Salomono La (Proverbs), D-ro.
Karmen (P. Mérimée), trad. SAM MEYER	...	1	1	L. L. ZAMENHOF	...	1	6

	Prices, post free. s. d.
Sep Rakontoj , de IVAN MALFELIČULO	1 1
Spirita Juvelaro (Katolika Preĝolibro), bindita ...	1 10
Sub la Neĝo , de J. J. Porchat, trad. J. BOREL ...	1 2
Sufero (Carmen Sylva) en 7 lingvoj kaj Esp. ...	0 10
Superforta Ambicio (orig.), A. A. SAHAROV ...	0 6½
Ŝakludo, Artisto en (Hispan. kaj Esp.), J. PALUZIÉ ...	2 0
Ŝakproblemoj (60). J. PALUZIÉ	3 2
Ŝi, la Tria (H. Sienkiewicz), trad. A. GRABOWSKI ...	1 2
Tatterley (Tom Gallon), trad. A. WILSON (bindita 2s. 3d.)	1 9
Teozofio, kelkaj vortoj pri, DIOU-THOUILLON ...	0 4
Tolstoj, Rakontoj de , 9 numeroj. La kolekto	1 9
Tra Belglando, Nederlando kaj Anglujo, RIENZI ...	0 6½
Tra l' Silento (beautifully printed and bound), EDMOND PRIVAT. Vellum, 1s. 6d. Leather	2 0
Transmorta Vivo (Fechner), trad. P. KODIK ...	0 10
Tri Angloj Alilande (Merchant), orig.	1 0
Tri Mortoj (Tolstoj), M. ŠIDLOVSKAJA	0 4½
Tutmondaj Fajrokutimoj, de H. W. SOUTHCOMBE ...	0 3½
Unua Legolibro , Legaĵoj gradigitaj de KABE ...	1 7½
Vendetta (H. de Balzac), M. MERCKENS	1 3
Versaĵoj en Prozo (I. Turgenev), KABE	1 0
Versfarado kaj Rimaro , PARISOT kaj CART ...	0 6½
Virineto de Maro, La (Hans Andersen), trad. D-ro. ZAMENHOF. Ilustrita de H. M. Brodie	1 6
Vojaĝo interne de mia ĉambro (X. Le Maistre), trad. SAM MEYER	0 9
Vojo de l' Vivo (La Vorto), L. N. TOLSTOJ ...	0 3½

DRAMA.

Advokato Patelin, trad. J. EVROT	0 9
Angla Lingvo sen Profesoro (T. Bernard), unuakta komedio, trad. G. MOCH	1 0
Antaŭdiro, La, de C. STEWART, M.A.	0 4½
Aspazio, 5-akta tragedio, L. ZAMENHOF	2 6
Avarulo, L' (Molière), trad. SAM MEYER	0 9
Balŝuoj, La (Gastineau), 1-akta, trad. L. CARLOS ...	0 7
Barbiero de Sevilla, 4-akta, SAM MEYER	1 1
Bardell kontraŭ Pickwick, trad. W. MORRISON ...	0 7
Benkoj de la Promenejo (monol.), P. CORRET ...	0 2½
Boks kaj Koks. trad. C. STEWART, M.A.	0 5½
Bombasto Furioza (W. Barnes Rhodes), trad. CHARLES STEWART, M.A.	0 7
Consilium Facultatis (unuakta proza komedio), J. A. Fredro, trad. A. GRABOWSKI	1 0
Don Juan (Molière), trad. E. BOIRAC	1 6
Dramoj, El la , esp-itaj de D-ro. ZAMENHOF ...	0 3½
Du Biletoj, komedieto de FLO RIAN	0 5
Edziĝo Kontraŭvola (Molière), trad. V. DUFEUTREL ...	0 7
Edziĝo Malaranĝita, de V. INGLADA	0 6½
"Elpelu Lin!" unuakta komedio (T. J. Williams), trad. J. HEDLEY INCE	0 6
En Danĝero, 5-akta (R. Unterman), orig.	2 5
Geedzigopeto (3-akta komedio), ROKSANO	0 7
Georgo Dandin (Molière), D-ro. ZAMENHOF	1 3
Ginevra (3-akta dramoj), EDMOND PRIVAT	1 1
Halka, 4-akta opero, trad. A. GRABOWSKI	1 0
Hamlet , trad. D-ro ZAMENHOF, paper, 2s.; cloth	3 0
Hispanaj Dramoj (J. Benavente), V. INGLADA ...	0 3½
Ifigenio en Taŭrido (Goethe), ZAMENHOF	2 0
Julio Cezaro , trad. D. H. LAMBERT, B.A.	1 7
Kaatje, de Paulo Spaak (4-akta), trad. D-ro. W. VAN DER BIEST	2 6
Kamena Angulo, La (du-akta), trad. GEGO	0 9
Kara Panjo (W. Gordon), 1-akta, trad. GEGO ...	0 7½
Kial ili estas famaj ??? (monologo), F. DORE ...	0 6½
Komedioj, El la , esp-itaj de D-ro. ZAMENHOF ...	0 3½
Komedioj, Tri Unuaktaj (luditaj en "La Kvara")	0 10
Makbeto, trad. D. H. LAMBERT, B.A.	2 0
Malsanulo pro Imago (Molière), W. VELTEN ...	0 6
Mazeppa, tragedio, 5-akta, A. GRABOWSKI	2 0
Monologoj, Tri, trad. P. BOULET	0 3½
Nesia Hejmo, La (Benavente), 3-akta, V. INGLADA	1 0
Nevo kiel Onklo, La (Schiller), C. STEWART, M.A.	1 0
Patreco, 4-akta socia dramoj (M. Wolf)	1 3
Perfekta Kuiristino, 1-akta (Hentsch), RAMO ...	0 6
Por Kvietaj Personoj (1-akta komedieto)	0 6½
Protesilas kaj Loadamio, LEONO ZAMENHOF ...	1 0½

	Prices, post free. s. d.
Rabistoj, La (Schiller), trad. D-ro ZAMENHOF ...	2 0
Reaperantoj (H. Ibsen), trad. O. BÜNNEMANN ...	0 3½
Revizoro, La (N. V. Gogol), trad. D-ro ZAMENHOF	1 6
Rikoltado de la Peco, La (Sturgis), (unuakta komedio), C. BICKNELL	0 4½
Rompantoj, La , 5 monologoj, de F. PUJULA ...	1 0
Sinjoro Herkules (burleskaĵo), ARNTZ kaj BUTIN ...	0 3½
Ŝi Kliniĝas por Venki (Goldsmith), A. MOTTEAU ...	1 2
Solo de Fluto (P. Bilhaud) trad. F. DORÉ	0 7
Ventego, La ("Tempest"), trad. A. MOTTEAU ...	2 2

SCIENTIFIC.

Analitika Geometrio Absoluta, D-ro C. VÖRÖS ...	8 6
Bakterioj, Kvin Prelegoj pri (Prof. Odo Bujwid)	1 1
Elementoj de la Geometrio Absoluta, D-ro. C. VÖRÖS	4 2
Fortografa Optiko, Elementa, de KARLO VERKS ...	1 4
Higieno kaj Moralo, trad. A. HERREMAN	0 10
Homa Radiado, Pri la, de E. BOIRAC	0 3½
Kormalsanoj, La, priskribo populara (Burwinkel), trad. D-ro. KUNSCHERT	1 1
Kurbaj Linioj, pri Unu Speco de, de Prof. A. DOMBROWSKI	0 7
Monadologio (Leibniz), trad. E. BOIRAC	0 7
Poliglota Vade-Mecum de Internacia Farpacio, C. ROUSSEAU	7 6
Teorio de Evolucio de Kono, NADINDA KOLOVRAT ...	0 7

PROPAGANDA AND MISCELLANEOUS.

Advantages of Esperanto, by M. L. JONES	0 1½
Albumo de Konataj Esperantistoj, de F. SCHUCK ...	2 7
Demandaro pri la Historio, Literaturo kaj Organ- izaĵoj de Esperanto, de R. DE LADEVEZE	1 1
Do you know Esperanto? per 100	5 6
Esperanto inter la Blindularo (A. J. ADAMS) ...	0 6½
Hour of Esperanto, An, CART-COX	0 1½
How to Form Esperanto Groups, W. M. PAGE ...	1 3
International Language, by W. J. CLARK, M.A.	1 3
Keys (Ŝlosiloj), Esperanto (I.P.E.), now ready in English, German, French, Italian, Swedish, Dano-Norwegian, Hungarian, Portuguese, Bohemian, Russian, and Welsh, per doz., 6d.; per 100	3 0
Spanish, 3s. 9d.; Dutch, Finnish, Polish, per 100	4 0
Passing of Babel , by B. E. Long B.A.	0 7
Por kaj Kontraŭ Esperanto , de D-ro. VALLIENNE ...	0 4
Postcards, Propaganda (I.P.E.) per 100	1 8
Ditto, B.E.A. Propaganda, per 100	0 8
Ditto, Raphael Tuck Colrd. Ser. 9964, packet ...	0 7
Red Cross, Esp. Guide, Lieut. BAYOL	0 1½
Salutpoŝtkartoj de B.E.A. per doz.	0 7
Solvo de la Problemo de Lingvo Internacia ("Esenco kaj Estonteco" el <i>Krestomatio</i>), with English translation by A. E. WACKRILL ...	0 7

MALGRANDAJ ANONCOJ.

POSTERS carefully written, cheaper than printing when only one or few copies required.—Write stating requirements to: OSWALD GODMAN, 8, Oswald-road, St. Albans.

Germana Esperantisto

Duonmonata gazeto por la disvastigo de la lingvo Esperanto.

Oficiala organo de Germana Esperanto-Asocio.

Eldono A, eliranta la 5an de ĉiu monato, celas la propagandon de Esperanto kaj enhavas tiucilatajn artikolojn en germana lingvo kaj en Esperanto.

Eldono B eliras la 20an de ĉiu monato kaj estas pure literatura. Ĝi enhavas ilustraĵojn, konkursojn, k.t.p., kaj estas redaktata nur en Esperanto.

Jara abonprezo por ĉiuj landoj po eldono Sm. 1,200 (Mk. 2,40).

Postulu nian plenan katalogon!

Ader and Borel G. m. b. H., Esperanto-Verlag
Dresden-A. 1, Struvestr. 40.

ESPERANTISTOJ! ATENTU!!

ALL PROFITS

ARISING FROM
THE SALE OF
THE

ESPERANTO
BLEND

OF FINE
OLD SCOTCH
WHISKIES

are devoted to the Propaganda of Esperanto.

Special Rebate to all British Esperantists of
5/- on each case of this well-known Blend, the
ordinary price of which is 51/- per case of
Dozen Bottles, Carriage Paid.

CASH WITH ORDER.

To secure the reduction, quote Adresaro,
Number, or Name of your Group, or if a Member
of the U.E.A., state Number.

KORESPONDU PREFERE EN ESPERANTO.

BUCHANAN, SCOTT & Co.,
GARTHLAND STREET, GLASGOW.

Samideanoj—atentu.

Use the "SUNSHINE" GREETING SLIPS with your Xmas
Cards and Presents.—Artistically printed in Esperanto and
English (with cheering verse), an excellent "propagandilo."
—Specimen rd., twelve for 6d., fifty for 1s. 6d., hundred
for 2s. 6d., post free.—From the *Sunshine Book Store*, 18,
Ship St., Brighton.

Esperantista Poŝkalendaro 1914

La praktika, de ĉiu esperan-
tisto ŝatata poŝlibro reaparis!

Tre interesa enhavo, inter aliaj: artikolo pri kalendara reformo,
listoj de esperantistaj grupoj kaj de la gazetaro, speciala rubriko
por kolektantoj, k.t.p.

La libreto estas vera trezoro por ĉiu propagandisto kaj
kolektanto.

Prezo: Sm. 0,400 (Mk. 0,80) sendkosto eksterlanden Sm. 0,100.

Ader and Boral G. m. b. H., Esperanto-Verlag
Dresden-A. 1, Struvestr. 40.

Second
Hand

BOOKS

AT HALF PRICES.

NEW BOOKS AT 25 PER CENT. DISCOUNT.

Books on Esperanto, Educational, Scientific, Technical, Law, Medical,
and ALL other subjects supplied. Sent on approval. State Wants.
Books Bought. Best Prices Given. Catalogue Free.

W. & G. FOYLE, 121-123, CHARING CROSS ROAD, LONDON, W.C.

Se vi volas akiri hejmon, produktoman terpecon, ka-
sendependecon, per malgrandaj monrimedoj, skribu
"KALIFORNIA ESPERANTISTA KOMUNUMO"
(K.E.K.),

620, Ivy-avenue, "B.," San Francisco, U.S.A.

SIGELMARKOJN.

Esperantaj kolektas, interŝanĝas, aĉetas kaj sendas
siajn proprajn eldonojn (100 diversajn 60 sd.).

G. DAVIDOV, Saratov (Rusujo).

Postkesto N 12.

Petas specimenojn.

"ESPERANTO."

Reg. Trade Mark.

FLASH LAMPS from 9d. M.F. BULBS from 5d.
SCOUT CASES from 1/8d. REFILLS from 4d.

EVERYTHING ELECTRICAL.

LOWEST PRICES.

CATALOGUES FREE.

AGENTS WANTED.

TAMESO Co., ELECTRICAL CONTRACTORS,
48, LONDON RD.

PHONE 1474 KINGSTON.

KINGSTON-ON-THAMES.

Are you Learning Esperanto?

Are you Teaching Esperanto?

IN EITHER CASE, BUY

THE ESPERANTO MONTHLY.

16 pp. monthly, 1 penny. Post free for a year, 1s. 6d.

Edited by WILLIAM W. MANN.

A mine of help to the learner, and of suggestion and material for
the teacher. *Some Features:* Special Course for Young People, by
Uncle Bill; Esperanto-Conversations; Learners' Corner; Short Stories;
Memory Hints for Students; Parallel Translations, etc., etc.

ESPERANTA MASINSKRIBADO

(Kun supersignoj). Addresses, MSS., etc.

Typewritten in Esperanto or English.

At Moderate Prices.

CHAS. J. PRIESTLEY, Ruswarp, Whitby, Yorkshire.

Botoj, Ŝuoj, Sandaloj,
Pantofoj, Kaŝukaj
Ŝuoj, Ŝtrumpoj. Ĉiuj
ekskluzive laŭ la tipo
'Naturformo.'

HOLDEN FRATOJ,

Katalogoj
Senpage.

3, Harewood Place,
Oxford Street, London, W.

THE BEST PRESENT FOR CHRISTMAS.

THE "ESPERANTO" FOUNTAIN PEN.

14-CARAT SOLID GOLD. FINE, MEDIUM AND BROAD POINTS. IRIIDIUM TIPPED.

The "Esperanto" Pen is guaranteed to give perfect satisfaction. It is beautifully made and finished, and equal to any 10/6 pen of another make. It gives no trouble whatever, and will last for many years.

Price 5s. 6d. (Sm. 2.750), securely packed, post free.

THE BRITISH ESPERANTO ASSOCIATION (Inc.), 133-136, High Holborn, London.

The African Times and Orient Review.

Edited by DUSE MOHAMED.

Politics, Art, Literature, Commerce, and International Harmony.

In its Sphere it is the Most Informative Journal in the English Language

PRICE 6d. net. 6s. per annum.

United States: Price 15 cents; 1 dol. 50 cents per annum.

OFFICES, 158, FLEET ST., LONDON, E.C.

La Nova Testamento.

THE NEW TESTAMENT IN ESPERANTO.

Published by the British and Foreign Bible Society and the National Bible Society of Scotland.

PRICES.

White Paper Edition.		s.	d.
1. Art Cloth, Gilt Edges	...	1	6
2. French Morocco, Limp, Round Corners, Gilt Edges	...	2	0
3. Persian Yapp, Leather Lined, Round Corners, Gilt Edges	...	4	6
Oxford India Paper Edition.			
4. French Morocco, Limp, Round Corners, Gilt Edges	...	3	0
5. Persian Yapp, Leather Lined, Round Corners, Gilt Edges	...	6	0

POSTAGE 3d. EXTRA.

MASINSKRIBAJO.

La plej bona laboro je la plej malkaraj prezoj. Jura kaj generala kopiado. —*Esperanto*—specialaĵo.

THE NEW TIMES OFFICES:

11, QUEEN VICTORIA STREET, E.C.

ESPERANTO STATIONERY.

Note Paper and Envelopes, extra quality Cream-laid, stamped with Green Star and words "Lingvo Internacia Esperanto."

5 Quires Note Paper, in packets 2s. 6d.
100 Envelopes, in boxes

POSTAGE INLAND 3d. EXTRA.

N.B.—Orders cannot be sent abroad owing to prohibitive postage.

DUA ELDONO

Esperanto-English Dictionary

(Vortaro Esperanto-Angla),

VERKITA DE

EDWARD A. MILLIDGE.

496-paĝa volumo, fortike tole-bindita.

Prezo 5s.; afrankite 5s. 3d.

Ce Brita Esperantista Asocio, 133-6, High Holborn, London, W.C.

SOME . . .

CHRISTMAS SUGGESTIONS

A few Seasonable Gifts for your Friends far and near.

The New Testament in Esperanto. (See advert. on this page).

The New Complete Esperanto-English Dictionary. By E. A. MILLIDGE, F.B.E.A. (See advert. on this page).

The Esperanto Fountain Pen. High Grade and Reliable. (See advert. on this page).

Mirinda Amo. An Original Novel. By H. A. LUYKEN, F.B.E.A. Price: Paper, 2s. 9d., post free; Cloth, 3s. 9d., post free. For others see heavy type in Book List.

The Esperanto Monthly. For Teachers and Students. A new volume begins in January. Annual Subscription, 1s. 6d., post free.

B.E.A. Membership (including "British Esperantist"), open to all in sympathy with the Esperanto Movement. Annual Subscription, from January, 5s.

Travivaĵoj de Roŝo, originale verkita de RICHARD SHARPE. Vendata por la profito de la Blinduloj 1s. 7p.

The BRITISH ESPERANTIST.

THE OFFICIAL ORGAN OF THE BRITISH ESPERANTO ASSOCIATION.

VOL^o IX. N-RO 108.

DECEMBRO, 1913.

PREZO 3 PENCOJ

KOSTO DE ABONO.—*En Granda Britujo*, afrankite: por unu jaro, 3 ŝilingoj; unu numero, 3 pencoj.

Eksterlande, afrankite: por unu jaro, \$0.75, fr.4, M.3; laŭ internacia mono, Sm.1.50.

Abonoj estas akceptataj ĉe la komenciĝo de ĉiu monato, kaj devas esti pagataj per poŝtmandato aŭ Ĉekbanka transpagilo. Sin turni al la Sekretario, 133-136, High Holborn, London, W.C.

REDAKCIO.—Manuskriptojn, k.t.p., oni volu sendi al la Redaktora Komitato, 133-136, High Holborn, London, W.C. Tradukantoj antaŭ ol sendi siajn verkojn volu ĉiam certigi, se necese, ĉu la aŭtoro aŭ la originalaj eldonintoj permesas la represigon.

Pri artikoloj la Komitato rezervas al si la rajton korekti la erarojn de stilo, k.t.p. Ordinare oni ne resendas artikolojn neakceptitajn.

ANONCOJ.—Pri anoncoj, sin turni al la Direkcio, THE BRITISH ESPERANTIST, 133-136, High Holborn, W.C.—Privataj anoncoj pri Esperantistaj naskiĝoj kaj edziĝoj estas enpresataj po 2 ŝilingoj por kvar linioj.

ENHAVO.

	Paĝo.
From the Esperanto Watch Tower	221
Chronicle	222
Tenth Universal Esperanto Congress, Paris, August 2-10, 1914	226 & 227
Libraro kaj Gazetaro	227
Annual Report of the Esperanto Consul for London. H. A. EPSTEIN	228
Poŝta Kesto	228
Kanado. De H. BOLINGBROKE MUDIE	229
Devo kaj rajto de vojaĝanta esperantisto en poŝto- ficejo. De ARNOLD BEHRENDT, Supera Poŝtprak- tikanto	230
La Fremdulo. (M. E. Delle Grazie). JOH. SCHRÖDER	231
Redakcia Korespondado	234
Ĉu la Milito bonefikas? (Alfred Noyes). W. M. PAGE	236
Esperanto Progress Abroad	237
Projekto de Honora Konkurso Intergrupa	238
An Appeal to Esperantist Clergy and Laity of the Church of England	239
Council Meeting, B.E.A.	239
B.E.A.—New Members, Donations, Guarantors, F.K.I., etc.	240

From the Esperanto Watch Tower.

A Very Fitting Present to your friend at this Christmas time of peace on earth and goodwill toward men would be an introduction to Esperanto and Esperantoland. How this may be conveniently and satisfactorily effected is shown on the last page of the cover of this number. You will thereby earn not only the lasting gratitude of your *varbota amiko*, but help to advance the very seasonable cause of the *Verda Stelo*.

Postmen and Esperanto.—We are informed from the HAGUE that the Director-General of the Postal and Telegraphic Service in Holland has just given permission, in an official circular, that all postal employees knowing Esperanto may wear on the sleeve of their uniform the badge of our movement, the five-pointed green star.

The Congress of French Touring Associations, which met at Paris from October 15 to 19, under the patronage, among others, of the President of the Republic and four Ministers of State, and to which a great number of *Syndicats d'Initiative* and Touring Associations sent delegates, among its resolutions unanimously passed one to the effect that: "The

Congress suggests that all French Touring Associations, *Syndicats d'Initiative*, etc., should help in spreading Esperanto, and calls the attention of public authorities to this important matter."

Esperanto for Tourists.—*Samideanoj* who may be visiting Brussels will be glad to hear that the *Free Information Bureau*, conducted under the auspices of the municipality, now makes use of the auxiliary language Esperanto, and Esperantists who wish to obtain particulars as to hotels, boarding-houses, attractions, are cordially invited to make use of its services. The address is *Senpaga informejo de la Urbo Bruselo, passage du Nord 19, Bruselo, Belgujo*.

Interesting Use of Esperanto.—Merthyr and Dowlais afford a noteworthy example of the uses of Esperanto. Some of the Spanish colony there had picked up enough of it in Spain to enable them to converse, and on arrival in Merthyr they soon got in touch with local Esperantists. Other members of the Spanish colony, seeing its advantages, have taken up the new language, with the result that now there are many more Esperanto enthusiasts in Merthyr than there are in Cardiff.

CHRONICLE.

Matter for the Chronicle should be sent to the Editor not later than the 15th of the month, for insertion in the following number. Reports may be in English. Matter for "Coming Events" (which should be as concise as possible) may be sent in up till the 20th.

TO FORM NEW GROUPS.

Names and addresses of those *samideanoj* willing to help in the formation of New Groups are inserted under this heading. For previous list see No. 104.

Sydenham, London, S.E.—Mr. Henry W. Newbold, 42, Larkbere-road.

Richmond-on-Thames.—Mr. G. Badham, 80, Mt. Arrarat-road.

Wimbledon.—Mr. Henry Holden, 149, Queen's-road.

Bristol.—Mr. W. F. Westmancote, 142, Chessel-street, Ashton Gate (formerly secretary of Cheltenham Group).

Boy Scouts, Liverpool, N.—Scoutmaster Percy Edwards, 6, Woodland-road, Walton, Liverpool.

Streatham, London, S.W.—Mrs. A. Freke, 4, Mount Ephraim-lane, and Mr. E. A. Allsop, B.E.A. Office.

Watford.—Mr. E. Tracey Archer, 38, Oxhey-avenue.

Dulwich, London, S.E.—Mr. E. A. Millidge, 33, Dovercourt-road, East Dulwich.

COMING EVENTS.

Malmesbury-road L.C.C. Evening Institute, Bow.—A Class for the study of Esperanto is being formed at the above School. Tuesdays 7.15 to 9.45 p.m. Fee 5s. to Whitsuntide 1914.—Apply at School, or to Mr. P. J. CAMERON, 31, Cheyne-row, Chelsea.

The Esperanto Touring Agency.—At the last moment we have been asked, not only by our Paris "*Samideanoj*," but by members of our own country, to abandon our proposed Christmas trip to Paris—at least on anything like a large scale. The chief reason is that the 10th Universal Esperanto Congress will take place (as *samideanoj* are aware) in August of next year; and many of our friends, not being able to manage both trips, prefer to decide in favour of the Congress Excursion. This being so, the "official" E.T.A. trip to Paris has been dropped; but, on the other hand, if a sufficient number of those who have already expressed a willingness to participate in the earlier excursion would consent to an increased charge (say £4), it would be possible for our Mr. Blaise, who is going himself to Paris at Xmas, to arrange to conduct a small unofficial party on advantageous conditions. (Direct application should be made to him at "La Espero," 125, Hambalt-road, Clapham). Further, we beg to announce that most of the arrangements already made will hold good for our proposed excursion at the time of the Congress, and we assure our friends that if they will trust themselves to the care of the Agency, they will have nothing to regret. Further details will be published later.—The E.T.A.

Eisteddfod Notoj.—La konkursfesto aranĝita de la Federacio de Lancashire kaj Cheshire por la proksima pasklundo celas fariĝi unu el la plej memorindaj festoj de l' jaro. La tabelo de konkursoj aperinta en B.E. lastan Septembron bone elmontras ĝian amplekson, kaj la literatura talento de la partoprenonta *samideano* estos taŭge taksata per ili. Inter la juĝontoj troviĝas tre konataj kaj eminentaj esperantistoj:—Literaturo: Gesinjoroj Blaise, F-ino Florence Barker, B.A., kaj S-ro W. W. Mann; Muziko: S-ro Montague Butler, L.R.C.M.; Parolad-konkurso: S-ro H. Boling-

broke Mudie; Stenografio: S-ro George Ledger, I.P.S.; Desegno: S-ro Frank Rutter, B.A.; Deklamo: S-ro Philip Sellick. La kvar plej bonaj literaturaj verkoj estos ankaŭ speciale juĝataj de la mondfama literaturisto S-ro Edmond Privat, kaj la premioto ricevos la oran medalon donacotan de la Federacia Prezidanto, S-ro Rhodes Marriott. *Gesamideanoj!* subtenu nian entreprenon partoprenante en la konkursoj aŭ mondone pliigante la kason. Krom la "eisteddfod" mem la grupo de Liverpool kaptos la okazon festi sian dekan datrevenon, kaj tre feliĉdona kaj profitasemajnfino estos aranĝata. Oni sin turnu al S-ro G. R. Griffiths, 12, *Bennison-drive, Grassendale, Liverpool*, por pluaj informoj. Programoj po 2 pencoj afrankite.

Manchester.—La ĉiujara amikeca kunveno (dancado kaj vespermango) havos lokon en St. John's School, Gartside-street, Deansgate, apud la Nova Teatro, Quay-street, Sabaton, la 20an de Decembro.

Gesamideanoj estas tre kore invitataj. Bileto: 1s. 6p. Oni bonvole sciigu sian intencon ĉeesti, aŭ petu bileton, ĉe la Sekretario antaŭ la 16a de la monato.

GENERAL.

Many groups will be keeping **Dr. Zamenhof's birthday**, 15th December, with festival and song. Would it not be a good plan for every Esperantist, no matter his locality, to visit the local Free Library on this day and ask for the "Suggestions Book," wherein to suggest that certain Esperanto books, such as Cox's *Commentary*, and the *Nova Testamento*, should be added to the library? The British Esperanto Association will forward a monthly copy of THE BRITISH ESPERANTIST to any librarian who will place the gazette in the Reading Room of the Public Library. Ask your librarian whether he would do so! In the writer's opinion there is no doubt that this form of propaganda work is most effective, and, by doing this little bit of propaganda on Dr. Zamenhof's birthday, each one would feel that he had done something by which to celebrate the natal day in a manner which would undoubtedly appeal to Dr. Zamenhof himself.—S.J.C.

LONDON.

London Chamber of Commerce.—Examinations in Esperanto. The following are the names of the successful students:—*Junior*: M. Beaumont, E. England, M. W. Gee, Technical College, Huddersfield; W. Briscoe, G. W. Randall, E. P. Townshend, N. Wood, L.C.C. Institute, Queen's-road, Dalston, London, N.E. *Senior*: M. L. Blake, H. E. Bone, private tuition; A. E. Hill, Technical College, Huddersfield; S. H. Taylor, J. Wynter, L.C.C. Institute, Dalston, N.E.; R. R. Tredgold, Central Y.M.C.A. *Teachers' Diploma*: M. E. Dowsett, L.C.C., Carleton-road, Kentish Town, N.W.

Croydon.—Under the auspices of the Croydon Municipal Officers' Association, a new course has been commenced at the Central Polytechnic, Scarbrook Hill, with 15 students. Mr. A. D. Peck, *Watton, Catford-road, Thornton Heath*, is the instructor; he will gladly give information to enquirers.

Wood Green.—Oka konferenco de la Londona Federacio, sub la honora prezido de S-ro F. G. Holmes, vic-prezidanto de la edukada komitato loka, kaj prezidanto de la publikaj bibliotekoj.

Prezidis laŭvice: S-ro Wackrill, S-ro Cox kaj D-ro Pollen.

Organizita, meze de multaj malfacilaĵoj, de unu el la plej novaj esperantistaj grupoj en Londono, la oka konferenco estis la plej bona iam okazinta en nia urbo. Ĝi estis sukcesplena laŭ ĉiuj vidpunktoj: laboro,

amuzo kaj interamikiĝo de samideanoj. Pli ol 200 personoj ceestis la koncerton kaj dancadon, dum almenaŭ 100 ĝis 120 partoprenis la aferan parton, kies ĉefa temo estis "La estonteco de la Londona Federacio." S-ro G. J. Cox bone kaj klare elmontris la utilon kaj eĉ la necescon de Federacio en Londono. Diskutado sekvis, en kiu partoprenis S-roj M. C. Butler, W. H. Browne, P. J. Cameron, H. A. Epstein kaj la raportanto. Kvankam la opinioj estis la plej kontraŭaj, ĝi estis tute amika kaj finiĝis per akcepto, preskaŭ unuvoĉa, de rezolucio proponita de S-ro P. Blaise kaj subtenita de S-ro M. C. Butler: *ke la federacio daŭrigu ekzisti, sed estu reorganizita se necese.*

S-ro C. A. Fairman legis la ĉiujaran ĝeneralan raporton, kaj el ĝi ankaŭ pruviĝis "la utilo de Federacio"; tiam en kelkaj vortoj, la raportanto provis montri la necescon de organo por havi fortan federacion. Li montris, kian profiton ricevos ĉiuj Londonaj kaj aliaj samideanoj individue kaj la grupoj aparte. Por "revivigi la Londonan Esperantiston," mono estas necesa, kaj tial ke kelkaj parolintoj plendis pri ĝia manko, la parolanto faris alvokon al la ĉeestantoj pri unufoja 5/-a donaco, kies celo estas restarigi la federacion kaj ĝian organon sur bona bazo. La alvoko ne estis vana, ĉar antaŭ la komenco de la koncerto jam £4 19s. estis kolektita, kaj pluaj sumoj promesitaj. (Multaj diris, ke ili ne povas doni 5/- sed donacos unu). La kontraŭstarantoj de Londona Federacio povis do konstati, ke la granda plimulto deziras helpi laŭpove tiun societon de societoj.

Aliaj temoj pritraktataj estis:

La starigo kaj progreso de la Wood Green grupo. Ĝi estas dujara, enhavas nun 50 membrojn, kaj ricevas loĝejon senpagan ĉe la loka publika librejo. (Parolanto: S-ro Robert Robertson). La propagando ĉe Hyde Park (S-ro P. J. Cameron). La instruo de Esperanto (konsiloj donitaj de S-ro M. C. Butler). S-ro H. A. Epstein, delegito de U.E.A. por Londono, legis sian ĉiujaran raporton kaj S-ro Philimore parolis pri la blinduloj, kaj vendis Braille'ajojn por la profito de la Asocio por Blinduloj.

S-ro G. J. Cox estis reelektita prezidanto por la proksima jaro, S-roj Fairman kaj Blaise, sekretarioj. Ili estos helpataj en sia laboro de la delegitoj grupaj kaj aliaj elektotaj komitatanoj *helpemaj kaj laboremaj*.

La koncerta parto de la programo estis bonega; ĉiuj artistoj, muzikisto, kantistoj kaj deklamistoj ricevis meritajn aplaŭdojn. Mi ne ricevis sufiĉe da spaco por priparoli ĉiun numeron de la programo aparte, do nur citos iliajn nomojn, por ke ili restu gravuritaj en la memoro de la ĉeestintoj: S-ino L. A. Evans, F-inoj Durrant, Jonas kaj Wynter, S-roj W. H. Browne, M. C. Butler, G. W. Butler, G. J. Cox, H. Meulen, H. Pinkus, A. Sharp, kaj la ĉiam helpema Harrison Hill.

Pri dancado mi estas ne kompetenta raporti, sed ŝajnis rimarki kaj aŭdis de diversaj partoprenantoj, ke la balo estis ĝuinda kaj ĝuata de ĉiuj.

Unuvorte la oka estis memorinda konferenco, precipe dank' al la gravaj klopodoj de la ĉeforganizanto S-ro R. Robertson, S-ro Almond kaj aliaj. Mi aŭdis, ke S-ro Robertson prenis sur sin kaj faris mem la presadon de ĉiuj cirkuleroj, k.t.p. Ili ja ricevis meritajn dankojn kaj laŭdojn de ĉiuj federacianoj, kaj ni esperu, ke la naŭa (kie ajn ĝi okazos) estu tiel bone aranĝita, kiel ĉi tiu. Dankon, ankaŭ, ni ŝuldas al la subtenantoj de la federacia ideo, kaj al ĉiuj partoprenintoj, kiuj helpis al la sukceso de la afero.

P. BLAISE,

N.B.—Ĉiuj amikoj, kiuj volas helpi al la restarigo de forta federacio kaj "Londona Esperantisto," sendu siajn 5/- al S-ro C. A. Fairman, 2, *Deronda-road, Herne Hill*. Kompreneble pli grandaj kaj malgrandaj sumoj estos tutkore kaj dankeme akceptataj.

Esperantistoj ĉe la Stratford Muzeo.—Laŭ la invito de S-ro William Cole, Assoc. L.S., F.E.S., la gesamideanoj el la grupoj Buckhurst Hill kaj Ilford pasigis tre interesan vesperon ĉe la Stratford Muzeo, la 6an de Novembro.

La anaro esploris la Muzeon akompanata de S-ro Cole mem, kies granda scio pri la loka historio kaj Naturscienco igis la aferon nepre sukceso por ĉiuj. Ke multaj el la specimenoj, birdaj, bestaj, kaj insektaj, venis el la Epping Arbaro, multe pliiĝis la intereson. Post tre ĝuita vespero, kora dankesprimado estas proponita kaj aprobita al S-ro Cole pro la afabla invito.

Respondante, li diris, ke, kiel iama ano de la Buckhurst Hill'a grupo kaj arda subtenanto de la Lingvo, li longe observis ĝian prosperon. Kiel perilon de korespondado kun alilandaj scienculoj li jam pruvis ĝian utilegecon. S-ro Cole aludis la bedaŭrindan mankon, kiun suferas la internaciaj kongresoj pro la neuzo de nia lingvo, kaj forte urĝis la neceson allogi la atenton de kongreskomitatoj al ĝia neceso kiel oficiala lingvo. Plue, li fervore rekomendis, ke la sciencaj verkoj publikigataj diverslingve, havu ankaŭ Esperantan tradukaĵon. Per multaj ekzemploj li montris, ke la nesufiĉa *nacia* aĉetado por tiaj libroj ofte malhelpas aŭ malpermesas ilian publikigon, sed pro pli granda la vendado, kiu povas rezulti per Esperanto, tiaj entreprenoj povas esti eĉ prosperaj.

THE PROVINCES.

Barrow-in-Furness.—The classes under the Education Committee here are being conducted by Mr. W. H. Symons, who has now twenty students, among them a blind teacher, for whom Mr. Symons *brailles* the more important part of the lesson; this art he acquired from Mr. Phillimore, of the Battersea Club, by instruction through the post.

Blackpool.—We are pleased to report that the group has been re-established here. As yet the membership is not large, but all are enthusiastic and determined to make the new group a success. The secretary is Miss C. Ambler; president, Mr. Joseph Hadall; meeting-place, 34, *King-street*, near the Hippodrome, in the ambulance room.

Bradford.—We regret to say that a well-known, most enthusiastic and active member of this group, Miss Mary Parker, met with an unfortunate accident on November 5, when she was knocked down by a motor car, on leaving a committee meeting of the group. Miss Parker sustained a compound fracture of the right shin-bone, and her left ankle was badly sprained. We are sure that our *samideanino* has the sympathy of all her many friends and their hearty wishes for her speedy recovery.

Bognor.—Mr. Richardson and Miss Eklund, respectively the president and secretary of the Brighton group, very kindly came over to inaugurate a series of classes for the study of Esperanto at the Queen's Hall, on October 23. Mr. Richardson's instructive and interesting address made a very good impression on the audience, with the result that up to now 20 beginners have joined the class. Miss E. M. Scardifield, of the Council Schools, has kindly undertaken the instruction, with the help of the local U.E.A. delegate, Mr. G. N. Travis.

Burnley.—La oka ĉiujara dancado nun estas afero estinta. Ĝi okazis la 8an de Novembro, kaj la ĉeestantaro nombris pli ol 400. Ĉeestis samideanoj el Todmorden, Hebden Bridge, Bradford, Padiham, Accrington, Rishton, kaj St. Heleno. Kompreneble, inter la granda nombro da ĉeestantoj estis multaj ne-esperantistoj, kiujn ni provis atentigi pri nia lingvo

per la disdonado de propagandiloj, la elmonro de belaj poŝtkartoj kaj ĉiaj esperantaĵoj. Ŝajne, ĉiuj ĝuis la feston, kaj inter la gaja amaso oni aŭdis ĉiujn gradojn de Esperanto, de la hezitaj, balbutemaj frazoj de la nova lernanto ĝis la flua, elokventa parolo de la spertulo.

Kiel signo de la amikeco, kiu ekzistas inter la du grupoj, la Burnley-anoj faris prezentadon al la Bradford-anoj, kaj ni esperas, ke de nun ili ne ripozos, ĝis la Bradford Esperanto Oficejo fariĝos realaĵo. Pri tiu afero la tiea sekretario kredeble donos pluajn detalojn.

Eccles.—Kurso stariĝis ĉi tie en Septembro. 30 anoj aliĝis. Pluajn sciigojn volonte donos F-ino A. G. Caldwell, *Vicarage-square, Leigh*.

Grange-over-Sands.—At the first meeting for the current winter session of the Wesley Guild, on November 5, Mr. W. J. Pratt gave an address on "An Idealist and his Ideal," which was another title for Dr. Zamenhof and Esperanto. A fortnight earlier Mr. Pratt had discussed the question "Is an International Language Desirable?" at a meeting of the Literary and Debating Society. There was a fair attendance at each meeting, a number of copies of *Esperanto for All* passed into local circulation, and with the lecturer's explanations of both the business and the ideal sides of the question, it is to be hoped that an Esperanto group will be formed in this charming little seaside resort. The Esperantists at Barrow-in-Furness have requested Mr. Pratt to give them a lantern lecture, "Pri la Naŭa," later in the month.

Hastings.—Through the kindness of Mr. Harrison Hill the Hastings and St. Leonards Esperanto group were able to provide an entertainment for blind people and their friends at St. Leonards on November 19. The group president, Mr. J. J. Boutwood, J.P., took the chair, and explained how wide a field of interest was being opened up to the blind of all countries by means of the international language. For upwards of an hour Mr. Hill kept his audience interested in his clever songs and stories. An item which greatly pleased was the adaptation of the old tune "Three Blind Mice" to the styles of Mendelssohn, Chopin, Tchaikowsky, and other great musicians. Of course our *samideano* did not forget to tell us of the value of Esperanto as a help language, and the chorus of "Esperanto" and "La vera frataro" was heartily taken up by all. The arrangements were most admirably carried out by Mr. A. J. Adams, a never-failing friend to Esperanto and the blind. Those present showed their appreciation by subscribing a goodly amount for the local society for the blind, and a flashlight photograph taken at the end of the recital concluded the proceedings.—J.J.B.

Leigh, Lancashire.—Je la 3a de Novembro D-ro John Pollen faris tre interesan paroladon antaŭ la anoj de la loka Literatura Societo.

Rezultis, ke multaj interesiĝis pri la lingvo kaj la loka grupo gajnis novajn anojn. Ĉeestis la kunvenon samideanoj el Manchester, Bolton, Warrington kaj Golborne.

Portsmouth.—This group commenced its winter session on September 10, at the Esperanto Hall, Arcade, Portsmouth. Several new members have joined, and on account of the coming congress at Paris, at which many Portsmouth *samideanoj* (in one case a whole family of six) will be present, a special conversational class has been formed, under the able tuition of S-ro Fennall. Much active work has been done during the past year, especially during the summer months, a number of excursions having been arranged. The result of one of these has been the formation of a group at Bognor with a membership of 20. The group has

been extremely lucky with regard to visits from *alilanduloj*, notably the visit of Edmund Privat, the visit of about 20 French *samideanoj* on the occasion of the arrival of the French Fleet at Portsmouth, and the meeting with the Finnish Choir at Southampton. On November 12 a welcome was extended to a Russian Esperantist. On October 24 a successful propaganda meeting was held at the Lake Road Youths' Institute. S-ro Fennall lectured on the utility and progress of Esperanto, and Esperanto songs were sung by F-ino Noad and S-ro Wright.

A group library has been formed, to which the members subscribe voluntarily. The president, S-ro Ede, urged the members to make good use of the large number of Esperanto books existing in the public library.

Reading.—Mr. S. Jackson Coleman, our fervent propagandist, after a holiday Esperanto campaign, during which he addressed gatherings at Hyde Park and elsewhere, opened the winter session at Reading. He remarked on the encouraging signs he had seen respecting the progress of Esperanto, and appealed for "more hewers of wood and drawers of water." Let them form themselves into a kind of "catch-ma-pa!" crusade. A special feature at Reading is the instruction in Esperanto of those elementary school children who have been selected by their head teachers. These children meet weekly for instruction, which is given free of charge, and this forms an effective vehicle for propaganda.

SCOTLAND.

Edinburgh.—The opening meetings of the group have been attended by gratifying success, and there is an increase in membership over last year. Those interested in the intricacies of the language had a great treat on October 22, when Mr. J. M. Warden, L.K., gave numerous *lingvaj respondoj*, with reference to about twenty *lingvaj demandoj*. On October 29 Mr. A. McCallum gave an interesting translation from the German "La Promenanta Horloĝo"; on November 5 an amusing Imita Akciula Kunveno, arranged by Mr. John Dishart, took place; and on November 12 the members debated the question "Ke Esperanto estas Literatura Lingvo." After an interesting discussion a vote taken showed an overwhelming majority in favour of the proposition.

Glasgow.—On November 3 the group had a discussion *Cu la edzoj devus libertempi sen siaj edzinoj*, and the decision of the meeting was that they should not. The wives of the married members will therefore be present at next year's congress in Paris. On November 10 the *biblioteko* was under review, and some of the most important books were discussed. Reference was made to the fact that the group has over 100 books in Esperanto, including translations of home and foreign classics and original works. Members' attention is particularly drawn to the items on the *programo* for December, and as regards the evening of the 22nd, which will be occupied with whist and music, all Esperantists and others are cordially invited.

Kilmarnock.—The *samideanoj* are busy preparing for the Ninth Scottish Congress, which is to be held here next June.

Kilmarnock, situated in the heart of Burns' country, should prove an interesting place for a summer holiday. Being only seven miles from the coast, congressists have the alternative of residing inland or at some of the neighbouring coast towns, and travelling to and fro. For golfing, cycling, fishing, and many other pastimes the district around the town ranks second or none. The opening lecture of the season was given in

Ossington by Mr. Andrew Wilson, C.E., before a large audience, comprising numerous prominent citizens and local leaders of education. The lecture throughout was delivered in a breezy style, and was lit by many spontaneous flashes of wit and humour, the audience being kept in a state of close attention and in the highest spirits from beginning to end. A number of questions were then asked by interested members of the audience, and these Mr. Wilson answered satisfactorily.

The Rev. James Hamilton, chairman of the School Board, also said a few words, in which he expressed his belief in the value of Esperanto, and hoped that if the international language were taken up by Scottish School Boards, the Kilmarnock Board would be among the first, if not the very first, to adopt it.

Mr. G. A. Innes, Hamilton Public School, also voiced his appreciation of Mr. Wilson's lecture, and his conviction of a great future for Esperanto.

On the motion of the chairman, the Rev. Wm. Ross, B.D., of the High U.F. Church, a hearty vote of thanks was accorded to Mr. Wilson for his lecture.

Mr. Ross has consented to conduct a class in Esperanto during the coming winter.

THE FEDERATIONS.

Lancashire kaj Cheshire.—La 23a kvaronjara konferenco havis lokon en la Textile Hall, Bury, je la 18a de Oktobro, kiam ĉeestis 135 federacianojn kaj ankaŭ granda nombro da lokaj neesperantistoj.

La urbestro, Dro Parks, bonkore kaj simpatie bonvenigis la Federacion kaj esprimis sian ĝojon, ke Esperanto tiel bone prosperas. Proponante al li dankesprimon, S-ro Rhodes Marriott (prezidanto) aludis al la nuna bonstato de la movado kaj citis la fakton, ke jam ekzistas multaj laboristaj societoj esperantistaj, precipe en Germanujo, kie la nombro atingis 63 kun membreco de 1,064. Li ankaŭ salutis la nove fonditajn en nia regiono societojn, Birkenhead, Burnley (Antaŭen), Middleton, Padiham, Walton kaj Wallasey.

Dum la kunveno Lady Toulmin, edzino de Sir George Toulmin, la loka parlamentano, faris allogan kaj interesan poresperantan paroladon, kaj F-ino Iddon (Southport), S-roj Applebaum (Liverpool) kaj W. J. Lewis (Manchester) ankaŭ faris propagandajn paroladojn. S-ro Applebaum ankaŭ legis sian premiitan verkon "Violono de Matko"...Pliposte oni bone temangis kaj vespere okazis koncerteto kaj dancado. La proksima konferenco okazos en Accrington je la 24a de Januaro, 1914.

Nord-Orienta Federacio.—Sabaton, la 8an de Novembro, okazis en Durham la jara kunveno.

Post ĝuebla temango kaj babilado sekvis interparolado pri aferoj de la Federacio.

La sekretariino legis la protokolon de la lasta kunveno, kiu estis aprobita.

La prezidantino, Sinjorino S. E. Wright, eksigis, kaj la kunveno unuanime elektis Sinjoron Horseman prezidanto. La sekretariino, Sinjorino G. P. Woof, el Darlington, estis re-elektita.

Oni aranĝis, ke la proksima kunveno okazu en Newcastle dum Januaro, 1914a.

Sinjorino Wright faris interesan paroladon pri la kreskado kaj progreso de Esperanto.

Sinjoro I. Archyll Jones priskribis sprite siajn aventurojn survoje kaj ĉe la Berna Kongreso, kaj ĉarmis la membrojn, kiuj ne havis la bonŝancon ĉeesti la kongreson.

Ĉeestis reprezentantoj el Darlington, Hartlepool, Middlesbrough, Newcastle kaj Sunderland, kiuj raportis pri Esperantaj klopodoj en siaj diversaj lokoj.

Melbourne.—La 12an de Septembro la Klubo ricevis viziton de la urbestro de Port Melbourne. Li venis por diri al la membroj, ke li intencas kuraĝigi la infanojn de la ŝtataj lernejoj en Port Melbourne korespondadi kun la infanoj de la tuta mondo, por ke la malgrandaj Port Melbournanoj fariĝu kiel eble plej grandanimaj, kaj lernu, ke ekzistas "aliaj popoloj tiel bonaj, kiel ni mem." Li jam certigis, ke Esperanto estas la ĝusta ilo por tiu celo. Estis proponite, ke oni fondu kursojn inter la infanoj en Port Melbourne. Oni atendas baldaŭan bonrezultataton per la klopodo de la amika urbestro. La publika biblioteko "Athenæum" konsentis akcepti ĉiumonate de la Esperanto Klubo, Melbourne, ekzempleron de *The British Esperantist*. Tiun gazeton la klubo ankaŭ donacas al la biblioteko de Prahran (granda antaŭurbo de nia urbego) kaj al la biblioteko publika de Ballarat. La Melbourne biblioteko publika ankaŭ havigas al si la saman gazeton.

OBITUARY.

With deep regret we record the death of Mr. J. THORNTON, of Bexhill-on-Sea, an educationist of repute, which occurred on November 4, at the age of 70 years. Bexhill has lost a good man and useful citizen, and Esperanto an ardent supporter. Mr. Thornton was for many years a private schoolmaster, and was the author of several educational works, including his well-known books on book-keeping, and on retiring from active work 12 years ago, came to reside in Bexhill.

Four or five years ago he became interested in Esperanto, and on every occasion has helped to spread it in Bexhill, and it is largely due to him that a group and classes for the study of the language were formed this year. His retired life was full of activities for the benefit of others, and up to within a few days of his death he was busy in connection with religious and philanthropic work. During this period of his life one great motive force was his love of peace, which explained his wonderful enthusiasm for Esperanto. He worked not only for international peace, but also for domestic peace. The loss to Bexhill Esperantists, who are few in numbers, is great, but we are glad to have known him, and in his memory are raising a fund to spread Esperanto, especially amongst the blind. He was ever a lover of progress, and believed in the coming of the Kingdom of Heaven here and now. He constantly quoted Browning's lines, "The best is yet to be." This he firmly believed, and who can doubt he still says the same?—C.W.H.

SOME RECENT LECTURES.

East Ham.—At the Technical Institute, before an audience of 80 students from the Technical College, Mr. P. J. Cameron on "Esperanto." The speaker was unanimously welcomed by the students, who had shown great interest. After the lecture four dozen copies of *Esperanto for All* were disposed of.

Northampton.—At the Divan Café, on November 13, Dr. James Beatty, M.A., before an appreciative audience. Alderman G. S. Whiting was in the chair, and in introducing the speaker urged the *samideanoj* to use all possible means in their power to see that the Government adopted the International Language.

Haverstock-hill, London, N.W.—At the Congregational Church, on October 18, Mr. M. C. Butler. To demonstrate the simplicity of the grammar of Esperanto, the lecturer wrote the whole of it in a few words on the blackboard, afterwards getting the audience to join him in singing a song in Esperanto after only three minutes' tuition. It may be noted that a most successful class in Esperanto is being held at the Haverstock-hill Evening School every Thursday evening.

Last year it was held at the Carlton-road School, and was the only class in the whole school which survived until the end of the session.

Liverpool.—Before the local branch of the Railway Clerks' Association, on October 30, Mr. G. R. Griffiths spoke for Esperanto. About 50 were present, and at the close a vigorous and enthusiastic discussion took place. It is probable a group will be formed.

Branksome, Bournemouth.—Before the Wesley Guild, on November 13, Mr. T. F. Etchells, of Poole, gave a lantern lecture. Mr. E. D. Burrage presided.

Stratford, London, E.—To members of the Old Girl Students' Society at the Gymnasium, on November 10, Mr. P. C. Cameron, of London.

Luton.—At the Diamond Foundry Institute, on November 18, by Mr. Henry Meakin. From the questions and discussion which followed, it was evident that much interest was taken in the subject.

The Church of England Esperantist League.

A very encouraging response has been made to the appeal issued in the B.E. last month, and every post brings new names for enrolment into the League. The attention of readers is specially directed this month to the English translation of the *Alvoko* published on p. 239, for the purpose of appealing to those who are not yet able to read Esperanto. *Per tio varbu viajn neesperantistajn amikojn.*

The initial expense of founding the League is naturally considerable, and it is therefore earnestly requested that all who sympathise with the movement and can afford to send any special donations of money for the funds will do so as soon as possible. The following amounts have been given or guaranteed:—Rev. T. E. Swanzy, £2; Rev. Canon Lindsay, £1 5s.; Rev. J. B. White, 10s.; Mr. A. J. Adams, 5s.; Rev. H. C. Bond, £1; Rev. J. C. Rust, 10s.; Rev. F. E. Egerton, £1; Rev. C. J. Senior, £1; Rev. A. L. Curry, £1; Rev. A. J. Edmonds, £1; Rev. A. J. Ashley, £1; Mrs. Egerton, 10s.; Mr. E. Corner, £1. Korajn dankojn, gesinjoroj!

The secretaries are arranging for a new supply of *Alvokoj*, circulars, etc., in English and Esperanto. They particularly request that those who can make good use of a few of these circulars will send their names and addresses at once.

Each member of the League is asked to use every effort to gain at least two new members.

Suggestions and help of any kind will be most welcome to the organisers of the League.

Many letters expressing cordial approval and sympathy have been received from people of various denominations. Among these should be specially mentioned a message of hearty goodwill from Dr. Zamenhof and a resolution from the Council of the B.E.A., warmly "commending" the new League "to the attention of individual Esperantists."

All these messages have given great pleasure to the organisers of the movement, but especially those from people of other creeds. These have shown that the limitation of the appeal has not been misunderstood. The League is being established for work in a special sphere, and therefore is necessarily a specialist society; yet it is certain that it has and will have the goodwill of all who remember that—though among Esperantists there must necessarily be diverse schools of thought, spheres of life, nationalities, and diverse creeds—all are still united as Esperantists and "internacianoj," all recognise the great law of human brotherhood, all alike live in the sunshine of Divine love.

Tenth Universal Congress of Esperanto, Paris, 1914.

Readers will no doubt be glad to know that, as the result of an arrangement made in Berne with F. ino Gerard, of Paris, who worked there so energetically on behalf of the *Deka*, the organisers of that Congress, and those of the *Dek-unua*, to be held in Edinburgh in 1915, are cordially co-operating to promote the success of both. The Paris committee has decided to set apart an evening at the *Deka* for a lantern lecture on Edinburgh and the *Dek-unua*; and the local committee of the latter will reciprocate by doing all in its power for the success of the *Deka*.

In view of the special circumstances of the Paris Congress, it is desirable that the organisers should know soon the probable number of *kongresanoj*, and the committee specially wish to receive as many *aliĝoj* as possible before the end of December. The Congress Gazette will be issued from January onwards, and will be sent gratis to *kongresanoj*. The congress ticket costs 15 fr. (12s.), and supplementary tickets for *familianoj* of *kongresanoj* 10 fr. (8s.) each. These prices will be increased by 10 fr. after June 1 next. Any *kongresano* who finds it impossible to go to the congress can return his provisional ticket before the opening of the congress, and receive back the subscription, less only one franc. There is thus no risk of losing the whole subscription.

On receipt of a postcard, I will send an *Aliĝilo* for the *Deka*, and will forward to Paris, free of charge, the amount of all subscriptions sent to me.

J. M. WARDEN, 28, St. Andrew-square, Edinburgh.

En Leipzig.

Okazos en 1914 internacia ekspozicio por la libro-industrio kaj grafikaj artoj.—En tiu granda entreprenajo reprezentigos jenaj ŝtatoj: Argentino, Aŭstrio, Belujo, Britujo, Francujo, Hispanujo, Holando, Italujo, Portugalujo, Rusujo, Sao Paulo (Brazilio), Svisujo, versajne ankaŭ Danujo, Hindujo, Ĥinujo, Hungarujo, Japanujo, Norvegujo, Svedujo kaj Usono. La plejmulto el la ŝtatoj konstruos proprajn domojn. La ekspozicio do estos efektive manifestacio de la tutmonda spirita kulturo, kaj certe multaj negermanaj samideanoj vizitos ĝin.

Ili faros tion plej bone aliĝante al la IXa Germana Esperanto-Kongreso, kiu okazos inter la muroj de la ekspozicio la 30an de majo ĝis la 3a de junio, 1914 (dum la pentekostaj tagoj). La kotizo estas 2,500 sm. kaj entenas la pagon por tritaga eniro en la ekspozicion. Dum la kongresaj tagoj eksterlandaj samideanoj ĉiam trovos en la ekspozicio esperantistojn, kiuj volonte ilin gvidos. Preĉipe interesa estos la domo de Esperanto, kiun oni konstruos en la "strato de la nacioj" kaj kiu efike montros la evoluon kaj nunan staton de nia movado.—La adreso de l' kongresa kasejo estas: Esperanto-Kongress Leipzig, Johannisplatz 3. Esperantistoj! Helpu per aliĝo al la kongreso la progreson de nia movado!

Por la loka komitato,

PAUL BENNEMANN.

Germanujo, Leipzig, Zeitzerstr. 6b.

Mr. Punch at it again.

Quoted from *Punch*:—"Yonag German gentleman decives lo echang lessong in English gimny in return lessons in Spanish conversacion and gramman." *Advi. in 'Antofagasta Mercurio.'*—He had much better stick to Esperanto."

There's many a true word spoken in jest.

Libraro kaj Gazetaro.

Historio de Esperanto, 1887—1912, de Z. Adam (A. Zakrewski, L.K.), 144 pp. Prezo 2 ŝil. afr.—“Multaj el vi,” diris Zamenhof en sia parolado en la Tria Kongreso en Cambridge, “konas la historion de la lastaj jaroj de la Esperantismo, kiam longe dormintaj semoj komencis doni trunketojn, sed tre multaj konas la historion de la unuaj dek jaroj, kiu konsistis en senfina, ŝajne tute sensukcesa semado.” La jena verko, premiita en konkurso de la Organiza Komitato de la Antverpena Kongreso, forigas la vualon, kiu por la plejmulto el ni kovras tiun fruan periodon de nia movado. Per ĝi oni vidas, kiel entuziasme klopodadis kelkaj pioniroj kontraŭ kiel inercia indiferenteco de l' publika amaso, kiajn danĝerojn Esperanto prosperis, kaj kiel saĝe kaj modeste la Majstro gvidis la diligentan kolegaron ĝis la punkto, kie la afero fariĝis jam ne plu ŝancelebla. La timojn kaj ĝojojn de la aŭtoro de la lingvo, la iom-post-iom aligadon de adeptoj al lia flanko, la krizon de la reformoj de 1891, la provon de la Ligo—ĉion ĉi tion kaj multon pli oni trovos ĉi tie agrable rakontita. Kaj kiu legos ĉi tiun libreton, verkitan de sialande konata historiisto, sampatrujano de Zamenhof, ne nur legos vivasente la rakonton de la sortelprovoj de Esperantismo, sed havos samtempe altan lingvan ĝuon de Esperanto. Ĉar la aŭtoro en la irado de sia historia priskribo preskaŭ ĉiutage citas multon el fruaj artikoloj de D-ro Zamenhof en la unua Esperanta gazeto, *La Esperantisto*, ĉe kiuj estas ia klasika ĉarmo de simpleco en vorto kaj frazo, kiu donas al ili apartan allogon. En ĝi kaj en la bela verko jam farita de Privat—la du libroj utile komplementas unu la alian—oni havas ordinare sufiĉan bildon de nia historio. Ni dankas S-ron Zakrewski pro la servo farita al la pli nova Esperantistaro per lia revivigo de tiu alie jam nealirebla materialo, kaj konsilas al ĉiu, ĉu instruisto, ĉu lernanto, senprokraste la libron aĉeti kaj legi.—W.M.

Patreco, socia dramo de M. Wolf, esperantigita de M. kaj J. Wolf, sub afabla kontrolo de S-roj Ch. Rosen, D-ro H. Brandt, G. Stroele kaj F-ino Ch. Pulvers. Tiu ĉi dramo estis ludata en la Naŭa Kongreso de Esperanto, en Bern. Junulo, filo de fabrikestro, patriniginte unu el la laboristinoj de la patra fabrikejo, tro facile kredas al la mensogoj de sia patro, kiu kredigas al li, ke la gravedulino forkuris kun nova amanto; sed poste sciigas, ke ŝi naskis al li infanon en cirkonstancoj de ekstrema mizero. Timante spiti sian patron, li prokrastas, ĝis la lasta momento antaŭ sia edziĝo kun bela kaj riĉa fianĉino, definitivan elekton inter la du agmanieroj, jen la vojo de monda konveneco, jen la vojo de honoro. Fine la cirkonstancoj puŝas lin al la honora decido—kaj li cedas. La lingva stilo de tiu ĉi verko estas bonega, kaj la presmaniero estas eksterkritiko.—A.E.W.

Latin Self-Taught.—144 paĝojn, 1 ŝ. 1p. afranke, eldonita de E. Marlborough & K-io.—Samideanoj, kiuj, spertiginte pri lingvolernado per Esperanto, volas nun provi ion malpli facilan, povas tre agrable pruvi sian forton per la jena libreto. En ĝi aplikigas la konata tre praktika metodo de la bonega meminstrua serio de la Firmo eldoninta. Ne nur la farmaciistoj kaj juristoj ŝatos la libreton, pro la specialaj fakesprimoj oportune en ĝi aranĝitaj kun la tielnomita “reformita” elparolo. Ankaŭ la ordinara leganto bonvenigos ĝian helpon por interpreto de la Latinaj citaĵoj, proverboj, devizoj, k.t.p., kiuj oftigas en ĵurnaloj kaj revuoj. Kaj kredeble ankaŭ ‘la lerneja knabo’ trovos ĝin utila. Ni gratulas la firmon pri la eksperimento. Oni ja nun instruas antikvajn lingvojn laŭ plej modernaj metodoj!

Albumo de la VIII. Kongreso.—La Organiza Komitato de la VIII. Kongreso petas ĉiujn, kiuj intencas aĉeti ankoraŭ la albumon, ke ili tion faru nepre *antaŭ la fino de Decembro*, 1913. Ĉar post tiu termino—pro fermo de la kalkuloj—la Komitato transdonos la reston de nedisvenditaj ekzempleroj al privata persono, kiu konsiderante tiun ĉi eldonadon kiel unikadon en esperantujo kaj bona propagandilo, certe plialtigos ĝian prezon. La aludita albumo estas ankaŭ por nekongresanoj kaj esp. grupoj bona propagandilo, ĉar ĝi evidente montras, kiom da diversaj nacioj partoprenis la kongreson jubilean kaj kune amuzis. *La prezon*, Sm. 4, oni bonvolu sendi antaŭe per poŝtmandato aŭ transpagilo al: Kongreso Esperantista, Krakow, Aŭstrio-Polujo, ĉar tiamaniere oni evitas poŝtelspezojn kaj cetere ne al ĉiuj landoj oni povas sendi pagoŝarĝe. Rapiidu do!

Greeting Cards.—A new edition of the postal greeting cards issued last year has been prepared. The design is in black and white, by Mr. C. A. Sheehan, originator of the Esperanto postcards issued by Raphael Tuck & Sons. Price, per packet of 12, 7d., post free, from the B.E.A.

A new postcard portrait of Dr. Zamenhof, with Christmas greetings, is now on sale. The portraits are actual photographs of a very clever and lifelike crayon sketch beautifully reproduced. Price, 2d. each. Six for 10d., post free, from the B.E.A.

Deka Universala Kongreso de Esperanto.

Paris—2-10 Aŭgusto, 1914—Paris.

CIRKULERO 2A. (*).

Por ke la “Deka” bone sukcesu, estas nepre necese, ke la Organiza Komitato sciigu, kiel eble plej baldaŭ, pri la nombro de la Kongresanoj.

Pro tio, tuj konigu al la Komitato vian aliĝon laŭ jena adreso: *Deka Kongreso de Esperanto*, 3, place Jussieu, Paris, France.

Kune sendu vian kotizon por poŝtmandato, ĉeko aŭ transpagilo.

Atentu!

Ĝis la 1 de Junio, 1914, tiu kotizo estas 15 frankoj (10 frankoj por familianoj: edzino kaj infanoj).

Post la 1 de Junio, 1914, tiu kotizo estos 25 frankoj (20 frankoj por familianoj).

Eĉ se vi ne estas certa, ke vi povos veni al la Kongreso, tamen tuj aliĝu, ĉar se vi ne ĉeestos, oni repagos al vi vian antaŭpagitan kotizon, deprenante nur unu frankon por oficejaj elspezoj. Sufiĉos, ke vi tion petos, sendante vian provizoran karton, antaŭ la 1 de Aŭgusto, 1914.

Sekve, nenion riskante, vi ricevos grandan profiton, se vi aliĝos antaŭ la 1 de Junio, 1914. Sed vi ricevos pli grandan profiton, se vi aliĝos kiel eble plej baldaŭ, ĉar la ĉiumonatan Kongresan Gazeton, ĉiu kongresano (escepte la familianojn) ricevos senpage nur depost la tago de sia aliĝo.

La unua numero aperos la 1 de Januaro, 1914, kaj ĝin ricevos nur la Kongresanoj, kies aliĝojn ni estos ricevintaj antaŭ la 31 de Decembro, 1913. Ĉar ni prezigos precize la sufiĉan nombron da ekzempleroj, al Kongresano, kies aliĝon ni ricevos ekzemple en Marto, ni sendos la Kongresan Gazeton nur de la 1 de Aprilo.

Rimarko! Se vi havas presitan aliĝilon, uzu ĝin por sendi vian aliĝon; tio estas preferinda, sed ne necesa.

LA ORGANIZA KOMITATO DE LA DEKA.

* La cirkulero 1a traktis pri la Garantia Kapitalo kaj estas sendita nur al francaj samideanoj.

Annual Report of the Esperanto Consul for London.

The following report was given at the Annual Meeting of the U.E.A. in London, on Saturday, November 8, by Mr. Harry A. Epstein, the Esperanto Consul for London:—

"The year ended October 31, 1913, was in every way a record year, and shows without doubt that the U.E.A. movement in London is progressing rapidly.

Correspondence.—The number of letters received was 1,094; and sent, 1,284. The correspondence is constantly increasing, 300 more letters having been received during the second half than during the first half of the year.

Members.—The number of members exceeded all expectations. In 1912 there were 170 members of the U.E.A. in London, and at the beginning of 1913 it was hoped to obtain 200. Not only was this figure reached, but in spite of the doubling of the subscription, at the end of the year 250 members had enrolled.

"Esperanto Enterprises."—Another very important section of the U.E.A. is the registration of firms, societies, etc., which use Esperanto. Of these 25 in London have now joined the U.E.A. Amongst them are found the following well known enterprises:—Burroughs, Wellcome; Cook's; Holden Bros.; Marlborough's; Dent's; Kent & Sons (Brush Manufacturers); Garden City Press; W. & J. Mackay & Co., Ltd.; Mildner & Co.; Imperial Hotel; Milton Hotel; Eustace Miles and Food Reform Restaurants; and several London Esperanto clubs.

Visitors.—Many visitors come to London from all parts of the world, and during the year the Consul personally had the pleasure of meeting at the station and otherwise helping some 25 persons. Many have also been assisted by the other London delegates; worth noting is the caravan of 50 from France, which came to London during Mr. Epstein's absence in Berne, and which was assisted by Police-Delegate Alcorn, who made all arrangements for sightseeing, etc.

Hotels.—The latest department of the U.E.A. is for putting foreign visitors in touch with efficient and moderate hotels. The following hotels, pensions, restaurants, were visited by the Consul, and finally arranged with:—*Hotels:* Imperial, Shaftesbury, Milton, and Buckingham. *Pension:* Dr. O'Connor. *Restaurants:* Eustace Miles and Food Reform.

Commerce.—In the course of his activities the Consul often has occasion to write or visit business firms in order to obtain information for foreign correspondents. A good deal of practical propaganda is done in this way, as these firms are shown in a most direct way that Esperanto is being actually used in commerce. Among others he has succeeded in interesting the Board of Trade and London Chamber of Commerce, both bodies having often supplied useful information. (See next paragraph for examples of commercial services).

Services.—The number of services performed has also considerably increased, the total for the year being 268, of which 82 were for commerce. In order to show the great variety of these services, some of the most characteristic are cited:

(a) *Commerce.*—To Cyprus were sent addresses of exporters of *Calico and Muslin*; to Siberia, quotations for *Motor-Boats*; to Poland, information regarding the *Marble-Cement* industry, and copies of *Builders' journals*; to Italy, address of *Oil and Grease Manufacturers*; to Paris, details and quotations for *Rubber Cushions for Horses' Hoofs*; to Russia, information regarding the *Wool Industry*; to Spain, quotations for *Relief Stamping Machines*; to Portugal, addresses of *London Advertising Agents*; to Russia, catalogues of *Seeds and Bulbs*; to Poland, samples and prices of

Men's Suit and Overcoat Materials; to Germany, samples and prices of "*Diamond Grit*" (Chilled Steel Shot used for earth-boring purposes); to Moscow, addresses of *Kinematograph Film* manufacturers.

(b) *Travel.*—Particulars regarding emigration to Australia were sent to Paris; information *re* London life and customs to Germany; *re* Lodgings, etc., to Holland, Hungary, Russia, and France.

(c) *Students and Young People.*—To Cuba was sent a list of Schools for Young Ladies; to France, addresses of child Esperanto correspondents; to Spain, a supply of infants' reading books; to France and Germany, addresses of British Boy Scouts willing to correspond; to Bohemia, details *re* lodging and teaching conditions at English Universities.

(d) *Miscellaneous.*—To Lodz were sent names of English Entomological Gazettes; to Spain, information *re* Instruction in Typewriting; to Cracow, details concerning the Indian Volunteer Army; to Moscow, catalogues of Bicycles; to Toledo, specimens of English Monthly Magazines; I also found for a Russian sports gazette an English correspondent; translated letters for various firms and societies into and from Esperanto, etc.

Guide-Sheet to London.—A very important work done under the auspices of the U.E.A. was the publication of a London Guide Sheet, of which 5,000 copies were printed. Financial assistance was kindly given by several London societies. Copies of these can be obtained in any quantity from the London office, on payment of forwarding cost.

Guarantee Capital.—About a year ago the U.E.A. formulated a scheme for placing its finances on a firm basis, and inaugurated a Guarantee Capital of £1,000. Already over £800 has been obtained in this way, of which £40 was subscribed through London. The Guarantee Capital is divided into shares of £5 each, which amount is paid within three months after date of promise, and all persons taking up a share are made Life Members, entitling them to all the services of the U.E.A., subscription to the gazette *Esperanto*, and the Yearbook, for life. £200 more is needed.

English Districts.—A very important piece of work was the re-organisation of the districts in England. Formerly there were no definite borders to the districts, resulting often in confusion. With the help of Mr. Marchand, now in Switzerland, and others, the country has now been divided into definite districts, which are working well.

Conclusion.—Besides the above work of the London Consul, a good deal of work has been done by every London Delegate in answering letters and performing services, so that the progress is even greater than the report shows."

✻ ✻ ✻ ✻ Poŝta Kesto.

Rodlado.*—La Esperantista Societo "Espero" en Franzendorf, apud Reichenberg, eldonis ilustritan broŝuron de la rodlovojo sur la Jeŝken (1,010 m.). Ĉar la 1an de Februaro, 1914, okazos sur tiu ĉi belega rodlovojo la *vetrodado por la majstreco de Eŭropo*, la nomita societo esperas, ke multaj rodlantoj parolantaj Esperanton interesiĝos por tiu ĉi broŝuro. Ĝi estas havebla por la prezo de unu respondkuponon ĉe Sinjoro Ferdinand Kaulfers en Franzendorf, apud Reichenberg. La Franzendorfa grupo esperas, ke tre multaj fremdlandaj Esperantoj rodlantoj mendas la bele presitan libreton.

Malgrandaj Anoncoj.—Ni atentigas niajn legantojn pri nova fako de Anoncoj sur la blankaj paĝoj de l' kovrilajo de B.E. (vidu p. vi.). En ĉi tiu fako ni presos malgrandajn anoncojn malkare po duonpenco por ĉiu vorto, minimume 24-vortajn.

* Speco de toboganado.

Kanado.

De H. BOLINGBROKE MUDIE.

Kanado! Antaŭ tri monatoj tiu ĉi nomo prezentis al mi nur ideon pri vasteco kaj amaso da mirigaj statistikoj. Nun mi pasigis tri monatojn en vojaĝo de la Atlantika ĝis la Pacifika Oceanoj, kaj multe pli precize komprenas la signifon de tiu vasta *Dominion*. En la daŭro de tiu tempo mi spertis ĉiajn klimatojn, de agrabla somero ĝis plej malvarma vintra vetero; ĉiajn pejzaĝojn, de la roka dezerto de Labrador, la fruktarbaroj de Ontario, la vasta gren-rikoltejo de la ebenaĵoj, la Rokaj Montoj kun iliaj ĉiamaj neĝoj, kaj la arboplana *British Columbia*.

Forirante de Eŭropo, mi supozis, ke mi forlasas la ĉefan bezonon por internacia lingvo; ĉar ĉu en la tuta kontinento de Nord-Ameriko oni ne trovas la anglan kaj hispanan lingvojn plensufiĉaj? Mi do atendis, ke tiu ĉi vojaĝo estos malsama de miaj kutimaj vojaĝoj pro la nebezoneco por Esperanta propagando. La Kapitano de la ŝipo *Reĝa Eduardo* petis, ke mi faru paroladon antaŭ miaj kunvojaĝantoj, kaj kun granda plezuro mi plenumis la agrablan taskon. Je la difinita tago la maro estis tiel maltrankvila, ke oni prokrastis ĝin ĝis la sekvanta vespero, kiam, dank' al unuhora parolado, mi sukcesis ne nur interesi la aŭskultantaron sed eĉ varbi kelkajn novajn membrojn por nia Asocio.

Alveninte en la Novan Mondon, mia unua haltejo estis la antikva Quebec, kaj subite mi trovis min en kvazaŭfremda lando. La plej granda parto, eble 70%, de la enloĝantaro estas Franc-Kanadanoj, kiuj plejparte tute ne parolas la anglan lingvon; do, tuj en la komenco mi spertis la malfacilaĵojn de Babelo. En Montreal mi pasigis multajn agrablajn horojn kun diversaj samideanoj, ĉefe inter ili S-roj Bardoff, St. Martin, Beauchemin, kiuj perfekte parolas nian lingvon, kaj kiuj revenis al ĝi post iom longa studado de reform-demandoj, kiujn ili trovis netaŭgaj.

Mi vojaĝis ŝipe de Montreal ĝis Toronto. La ĉefa haltejo survoje estis Prescott, Ontario, kaj estis tempo sufiĉa por transiri la riveron St. Lawrence ĝis la Usona urbo, Ogdensburg, kie mi pasigis unu horon. Mi vizitis la oficejon de la *Ogdensburg Gazette*, kaj raportis, ke mi vizitas la Unuigitajn Ŝtatojn nur dum unu horo, kaj mi lasis ekzemplerojn de *Esperanto for All*. Mi poste ricevis tre spritan artikolon pri mia intervjuo.

Alveninte en Toronto, mi estis tuj haltigita sur la strato pro mia verda stelo, kaj mi trovis, ke je tiu vespero mem, oni organizas kunveneton por priparoli la starigon de Esperantista Societo. Tre agrablajn vizitojn mi faris

al S-roj Simson, Delegito de U.E.A.; Penson, Sekretario de la nova societo, ĉe 339, Bathurst Strato; Perkins, kaj Sweet. Tie ĉi, kiel ankaŭ en Montreal, raportistoj de la ĵurnaloj elserĉis min, kaj multaj longaj artikoloj aperis. En preskaŭ ĉiu vizitita urbo, la ĵurnaloj tiamaniere helpis nian propagandon.

Unu tagon mi iris al la mirinda Niagara, kaj la persikarbaroj de tiu sunplena regiono. El la Observejo de la Kanada Norda Fervojo mi pendigis mian verdan standardon, kiu gaje flirtis kaj incitis la scivolon de la preterpasantoj.

En *Winnipeg* mi aŭdis multajn raportojn pri ekzistantaj samideanoj, sed bedaŭrinde ne havis sufiĉan tempon por ilin elserĉi. Tamen mi lasis diversajn adresojn kun S-ro H. Holden, kiu promesis klopodi pri la organizo de Societo kaj Delegito de U.E.A.

Tre agrablan surprizon mi havis en la montoj Glacier. Mi renkontis grupon de termezuristoj, inter kiuj estis S-ro Bostock el Nottingham. Ni kune pasigis vesperon kaj matenon, Esperante parolante.

En *Victoria, B.C.*, la hotel-telefono ektintis kaj unu Sinjoro, kies nomon mi ne povis aŭdi, parolis kun mi en bonega Esperanto, kaj promesis min viziti samnokte. Sed mi atendis vane. Se li vidas ĉi tiujn liniojn, ĉu li afable komuniĝos kun S-ro Bullock Webster, malnova samideano, kiu vojaĝis kun mi trans la Atlantiko, por konsideri la eblecon starigi grupon tie?

Dank' al la intervjuoj, kiuj aperis en la *Vancouver* ĵurnaloj, mi ricevis, unu horon antaŭ mia forveturo, tutan kolekton de Esperantaj leteroj. Feliĉe la oficejo de unu el la skribintoj apudestis la stacidomon, kaj mi sukcesis lin trovi kaj instigi, ke li klopodu pri la fondo de Grupo. S-ro Feller, ĉe Feller Café, afable fariĝis U.E.A. Delegito.

Bedaŭrinde mi tute ne havis tempon en *Calgary* aŭ *Edmonton* por viziti samideanojn, sed en ambaŭ urboj, same kiel en *Nelson*, *Saskatoon* kaj *Prince Albert*, la ĉefaj ĵurnaloj presigis longajn artikolojn.

Revenante mi traveturis *Ottawa*, kaj kun plezuro renkontis S-rojn Symes kaj Laberree, kiu promesis reprezenti la U.E.A.

Do espereble la 14,400-mejla vojaĝo helpis iom al la organizo de societaro Kanada, kiu povos antaŭiri Kanadnacion Federacion.

Feliĉa okazo mirinde prezentiĝis por alparoli la studentojn en *McGill* Universitato en *Montreal* dum kelkaj minutoj, kaj raporto pri tio aperis en la *McGill Daily*. Bedaŭrinde la plej granda nombro de la kunvojaĝantoj sur la ŝipo mal-sanis pro abomena maltrankvila maro sed ĉe la Koncerto mi ankaŭ alparolis la fortikulojn dum kvin minutoj kaj varbis novajn membrojn.

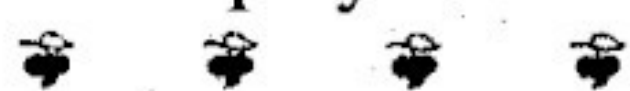
Mirinda vojaĝo en mirinda lando. La vasteco

Bol. Mudie

de la lando kaj ĝia riĉeco fortege impresis min, sed eĉ pli impresa estas la fervoro kaj entuziasmo de ĝia enloĝantaro.

Plej rimarkinda estas la kosmopolita homaro en la "Prairie." Malofte estas, renkonti sinsekve du virojn el la sama lando. Ĉiuj kompreneble estas tre embarasataj — precipe dum la fruaj jaroj — de lingva diverseco. Pro ĝi samlandanoj nepre emas grupiĝi kune, anstataŭ ol disiri inter la aliaj. Miloj post miloj da Galicianoj laboras ŝultro ĉe ŝultro kun Finnoj, Svedoj, Norvegoj, Rusoj, k.t.p. La frukto-komerco estas plejparte kontrolata de la Grekoj, Ĥinoj estas la lavistoj kaj legomkulturistoj, Italoj kaj, en Brita Kolumbio, Hindoj, la fervojaj ŝovelistoj. Botpoluristojn mi trovis Sirianoj, kaj eĉ Hungaroj. Sed plej rimarkinda en tiu ĉi diversnacia anaro estas la Skotoj. Ĉie ili loĝas kaj prosperadas, kaj tre ridis, kiam mi similigis Kanadon al unu malgranda Skotlando.

Neniam mi povos sufiĉe danki la multajn amikojn, kiujn mi trovis survoje por iliaj multegaj afablaĵoj. Mi nur povas certigi, ke por mi, kiu jam ekkutimiĝis je mirindaj vojaĝoj, tiu ĉi vojaĝo estas la plej mirinda el ĉiuj.

Devo kaj rajto de vojaĝanta esperantisto en poŝtoŝicejo.

De ARNOLD BEHRENDT,

Supera Poŝtpraktikanto, Breslau, Germanujo.

Tre ofte oni povas aŭdi la plendon, ke la ŝtataj administracioj aŭ ne interesiĝas pri Esperanto aŭ ne kontentige (laŭ la opinio de esperantistoj!) favoras nian aferon. Kelkfoje oni konstatis eĉ malamikecon. Iom alia estas ĝenerale la sintenado de komunumaj estraroj. Multaj urbaj administracioj ne nur estas Esperantemaj, sed eĉ tiel favoraj, ke ili subtenas la lokajn grupojn per monrimedoj aŭ per disponigo de ĉambroj por instruado, k.c. Kompreneble ekzistas, en ĉiuj kazoj, esceptoj, kiuj — laŭ konata diro — ja plicertigas regulon. Ĉi tie mi ne ekzamenos la diversajn faktojn, kiuj naskis kaj naskas tre ŝatindan helpon de ŝtataj aŭ komunumaj administracioj; mi ankaŭ ne deziras esplori la kaŭzojn, kiuj malebligas la helpadon spite la ofte ekzistanta bona volo; sed mi iom traktos la eblon ekzistantan por ni, iom instigi la "malemulojn" al favorigo de nia afero. Ĉiu scias, ke administracioj havas vivrajton nur tie, kie "administratoj" bezonas ilin. La administrantaj personoj dependas multrilate de la administrataj. Ni havas oficistojn pro la publiko. La oficistoj plenumas la dezirojn de la publiko, kiu donas al ili salajron. Ke aliflanke la publiko konduku laŭ la reguloj kaj dekretoj, donataj de la oficistaroj, t.e. administracio, estas tre komprenebla postulo por starigi kaj kon-

servi la necesan ordon. Kiom ĉi tiuj ĝeneralaj vidpunktoj estas aplikataj en la servoj de la poŝto, telegrafo kaj telefono, estas facile konstata. Sed ŝajnas al mi, ke la esperantistaro ĝis nun tro malmulte konsciigis pri sia povo kiel publiko, kiel personaro, kiu bezonas kaj uzas la servojn de la poŝto. En la sekvantaj linioj mi uzos nur la esprimon "poŝto," celante ankaŭ la telegrafion kaj telefonion; ĉar la du lastnomitaj helpiloj en la nuntempa interrilataro submetiĝas al similaj administraciaj necesoj.

Se ni interkonsentas, ke la devo de ĉiu vera esperantisto postulas, ke li ankaŭ propagandu Esperanton, la logiko necesigas, ke ni ne haltu en nia agado antaŭ ŝtataj aŭ komunumaj administracioj. Pri la propagandmaniero oni povas diskuti. Mi diferencigas du manierojn, nome la teorion kaj la praktikan. Rilate la teorion mi konfesas, ke — laŭ mia opinio — ĝia tempo plejparte jam forpasis. La nuna disvasteco de nia afero estas tia, ke ni preskaŭ ĉiam povas ŝpari paroladojn, per kiuj ni informas pri "kio estas Esperanto." La nuna stato necesigas des pli forte, ke ni montru "kie kaj kiom utilas Esperanto." El la faktoj konstateblaj ni prave konkludas, ke Esperanto pli kaj pli forigas barojn ĝis nun ne venkitajn, kaj ke sekve Esperanto fariĝis helpilo necesa en interrilato, kiu similas al tiu, por kiu sukcesplene oni jam uzis ĝin. Se mi povas uzi Esperanton — per helpo de "U.E.A.-delegito" — por trovi konvenan hotelon aŭ kompetentan firmon por kiu ajn komerca entrepreno, mi certe povas uzi Esperanton — per helpo de poŝtoŝicisto — por trovi miajn leterojn en fremdlanda poŝtoŝicejo, por aĉeti poŝtmarkojn, k.t.p. La delegito ja estas libervola, nesalajrata oficisto. Oni nun supozu, ke mi bezonas la helpon de U.E.A.-delegito en iu ajn banloko, kie ankoraŭ ne ekzistas tia homo, kie eĉ ne ekzistas esperantisto. Ne trovinte en la jarlibro de U.E.A. la adreson de delegito, mi skribos al U.E.A. tiurilate. Kaj nun supozu, ke temas pri ĵus "malkaŝita belegejo" sur marbordo, pri loko, kien iri jam kelkaj esperantistoj deziris, pri kies neekzistanta delegito jam kelkaj skribis al U.E.A. Kion faros U.E.A.? Certe ĝi klopodos, havigi al si kiel eble plej baldaŭ delegiton en la koncernata loko. Ni transiru al la poŝto kaj supozu, ke mi — ekzemple en Anglujo — eniras poŝtoŝicejon kaj petas esperantlingve poŝtmarkojn. Laŭ la nuna stato verŝajne okazos, ke la oficisto ne komprenos min, vole-nevole mi parolos angle — se mi tion scias! Kion mi ĵus fantazie faris — kaj jen via devo, esperantistoj! — faru reale ĉiu vojaĝanto el vi. Se same agos multaj vojaĝantaj esperantistoj, certe la poŝto pli kaj pli atentus. Tio des pli efike okazos, ju pli lerte la vojaĝanto esprimos sian miron, ke oni ne jam uzas Esperanton, la internacian helplingvon, en

internacia instituto, kia estas la poŝto. Pro la postuloj de la publiko ja ofte kiu ajn administracio enkondukas novan servon; pro naskiĝinta neceseco ja ofte oni utiligis al si rimedon, longtempe neŝatitan. Kion necesigas la praktiko, ties vivrajto jam estas atestita; kion oni enkondukis post nura teoria konsiderado, tio ofte rapide malaperis, ĉar la praktiko ne povis uzi ĝin. Ni ne atendu, ke la poŝtadministracioj, post nura teoria konsiderado, devigos siajn oficistojn, lerni Esperanton; sed ni estu konvinkitaj, ke la administracioj vole-nevole kontentigos la postulojn de praktika neceso, se ĝi estos starigita. Kaj tio estas unu el la plej gravaj, el la plej facile plenumebaj devoj de vojaĝantaj esperantistoj: ili postulu Esperante parolantajn oficistojn! Post daŭra insistado ili aperos. Al la internacia rilataro la internacia poŝto; al la internacia poŝto la internacia lingvo, parolata de oficistoj, kiuj helpas la internacian rilataron per sia laboro! — Ne nur buŝe, ekzemple ĉe la ĝiĉeto, oni unue parolu esperantlingve, kiam oni troviĝas en fremda lando; ankaŭ skribe oni prefere uzu nian lingvon. Ekzemple: mi vojaĝas el Paris al Madrid kaj deziras sekvigi la leterojn alvenontajn post mia foriro. Mi skribu al la poŝtoŝtanco pri tio, uzante Esperanton. Por ke ne naskiĝu embaraso, mi aldonu la vorton "Esperanto" kaj — en la nunaj cirkonstancoj — mi ripetu mian peton germanlingve. Mi ne dubas, ke la franca poŝto, ricevinte multajn similajn leterojn, ekatentos kaj konsentos, ke estas pli afable uzi internacian lingvon ol nur mian nacian. Cetere — mi aprobas, ke la plej ĝentila ago estus uzi la francan lingvon. Sed — kiom ajn da personoj deziras uzi la francan lingvon, ili ne povas, almenaŭ ili ne kapablas esprimi sian deziron. Simila estas la situacio de franco en Ruslando, de ruso en Hispanujo, de anglo en Germanujo. La poŝtadministracioj ja konsentas, ke fremdaj lingvoj estu uzataj ĉe la ĝiĉetoj; ekz. en Budapeŝto mi parolis germanlingve, ĉar mi ne scias la hungaran lingvon kaj la oficisto ne sciis Esperanton. Ĉu mi rajtis postuli de la oficisto germanlingvan respondon? Certe ne! Sed same kiel mi rajtis postuli internacian respond-kuponon, kiun necesigis la internacia letermovado, tiel mi rajtas postuli la uzon de Esperanto, la internacia helplingvo, kiun necesigis la nuna kulturo, la nuna multspeca rilataro internacia. Ĉi tiun rajton oni ne trouzu. Ekzistas ja multaj ne praktikataj rajtoj, aŭ almenaŭ, ne sufiĉe praktikataj.

Kiam ni esperantistoj kunestas, ni ne akcentas nian naciecon. Ĉu pro tio ni ĉesas esti germanoj, francoj, angloj, k.t.p.? Certe ne! Kun iam denova ĝojo mi memoras la viziton de esperantistaj geedzoj en mia hejmo. Ni interparolis pri tio kaj tio; amikeco regis. Sed jen: sin montris

la germano, jen sin montris la franco. Unu lernis de la alia ion, kion li ĝis nun ankoraŭ ne sciis. Ĝoje mi memoras mian viziton en hungara hejmo. Mia gastiganto restis hungaro, parolante al mi esperantlingve. Ĉiu deziras konservi sian naciecon. El tio sekvas la devo, estimi la deziron de l' najbaro same kiel mi postulas, ke li estimu la mian. Konservi sian naciecon estas ankaŭ la devo de ĉiu nacia oficisto; estimi ĉi tiun devon estas la devo de ĉiu vojaĝanta esperantisto. Ĉu ne pli bone oni montras ĉi tiun estimon per uzo de neŭtrala, internacia lingvo en poŝtoŝtanco ol per uzo de nacia, kiu ne estas la lingvo de l' koncernata lando? El la rajto de ĉiu, konservi sian naciecon, naskiĝas la devo, serĉi rimedon, por interrilatiĝi kun alia nacio. Ni esperantistoj, kiuj trovis tian rimedon, uzu ĝin! Tiel ni praktike montras, ke ankaŭ jena kontraŭdiro estas senbaza, kiun lastatempe oni laŭtigis en diversaj landoj, nome, ke Esperanto estas kontraŭnacia. Kio estas internacia, tio ne nur estas ne kontraŭnacia, sed eĉ helpas kaj ebligas ordiĝi multajn aferojn, ne trudante alian naciecon. Per ĉiu nacia lingvo sin ankaŭ trudas nacieco. Do — la vojaĝantaro esperantista montru al la ĉiulandaj poŝtoŝtancoj la vojon eviti tian sintrudon kaj samtempe plifaciligi la laboron; jen ĝia grava devo kaj bela rajto!

La Fremdulo.

De M. E. DELLE GRAZIE.

Ili sidis sur la balkono kaj manĝis silente. De horizonte almurmuris tondroj de malproksima fulmotondro, sed ĉirkaŭ ili ĉio kuŝis ankoraŭ sub hela sunlumo kaj la floroj de malfrua somersezo, saturitaj de koloroj, bonodoris supren en la sufokanta tagmezatmosfera, varmege, preskaŭ svenigante.

"De nove mi sentas tian korpremon," diris la estro de la domo. Kaj li ekleviĝis, disetendis la brakojn kaj ekpenis peze kaj turmente spiradi...

La du palaj sinjorinoj, kiuj sidis dekstre kaj maldekstre de li, rapide stariĝis. Sur iliaj ŝtoniĝintaj vizaĝoj estis kvazaŭ fantoma teruro. Kvazaŭ ili sciis, ke en kiu ajn momento — alia povas paŝi inter ilin, kiun neniu vidus, kaj kies senbruan alproksimiĝon tamen ĉiu el ili sentis de kiam tiu, kiun ili amis, tiom suferis.

"Senkulpigu, ke mi ĉiam tiel maltrankviligas vin," diris la malsanulo kun nedirebla dolĉanimeco. "Sed..." Lia voĉo ekmutiĝis. Nur lia profunda rigardo de sufero perfidis, kiom li estas turmentata.

Sur la ŝtuparo, kiu kondukis malsupren, ĝardenon, ĵus suprenvenis la servistino, kun teleroj kaj glasoj kaj kun ujo el kristala vitro, plena de bonodoraj fruktoj.

“Ĉu mi ree venigu kuraciston?” ŝi demandis zorgeme. Oni vidis, kiom ŝi kunsentas la turmenton de la suferanto kaj la timon de ŝia estrino, kiu tage kaj nokte senpove, sendefende staris kontraŭ tiu turmento de la plej amata homo...

“Ankaŭ li ja jam ne povas helpi min,” la malsanulo diris kun obtuza tono, “kiom ajn li venos.” Kaj, dum lia rigardo vagadis de vizaĝo al vizaĝo, subite li laŭte diris: “Vi ja tamen mensogas al mi, ĉiuj kune... mi scias ĝin.”

La rigardo de lia fratino serĉis rifuĝejon malsupre, en la ĝardeno. Lia edzino paŝis post lin kaj metis brakon ĉirkaŭ liajn ekstremantajn ŝultrojn, kvazaŭ retransviligante. “Kara, vi resaniĝos. KREDU ĜIN!”

“Ho, kiom volonte!” Li respondis penspirante. “Nur...” Denove tiu esplora rigardo, rigida, penetra, klarvida. Sed tamen, ili ĉiuj kredis, kredis kaj esperis ankoraŭ nun la neblon, ĉar ili amis lin.

“Ĉu mi iru?” rememorigis la servistino.

“Mi jam fartas malpli malbone,” flustris la malsanulo.

Ŝi formetis la uzitajn telerojn, almetis la fruktojn kaj foriris.

“Da framboj,” diris la malsanulo, kun nedireble kortuŝanta movo de l’ kapo. De kiam la spirpovo tiom ofte lin forlasis, li havis tiujn gestojn de postulanta infano, gestojn, kies senpoveco sin turnis al la zorgemo kaj la amo de la liaj.

“Jen, kiom grandaj kaj belaj,” diris lia edzino. “Kaj kiom ili bonodoras.”

“Jes. Sed, jen — tero surestas. Kaj nuntempe mi ne povas alrigardi teron.” Li ekstremitis.

“Nur pulvereto. Ĉar lastatempe ĉiam tiom pluvis. Ili estas framboj el arbaro.”

“Nuntempe mi ne povas alrigardi teron,” li plende diris, kun nedirebla melankolio.

Mallaŭte la arĝentaj fruktokuleretoj tintigis la vitron de la teleretoj.

“Pli,” gestis la malsanulo. La okuloj de ambaŭ sinjorinoj ĝojbrilis. Tiom jam longatempe nenio bongustis al li.

“Mi tiel certe scias, ke vi resaniĝos,” lia edzino ridetante diris.

“Kiel vi povas scii tion?” li demandis scivole. Ankaŭ la okuloj de lia fratino demande kuŝis sur ŝia vizaĝo. Ŝi estis parolinta tiel konvinke. Iom de la metala sonorilsono de la plej intensa kredo estis en ŝia voĉo.

“Tion mi ja povas diri al vi,” ŝi rediris, profunde ekspirante. Kaj kviete paŝante al la balustrado de la balkono, kaj sendante timeman rigardon super la blankajn florkalikojn florantajn apud la fundamento de la ekstera ŝtuparo, ŝi diris kun stranga ekstremo: “Ĉu vi vidas la akvoliliojn tie malsupre? Neniam dum mia vivo

mi vidis ilin. Sed en stranga sonĝo, kiun mi de vico da jaroj ĉiam resonĝis, ĉiam tiun saman kaj neniel alie — en tiu sonĝo unuafoje mi vidis tiujn florojn. Unu post alia ili suprenkreskis subite, antaŭ miaj okuloj, en vintra ĝardeno, meze el glacio kaj neĝo... En ĝardeno, kiun ankaŭ ĝis tiam mi ankoraŭ neniam estis vidinta. Kaj super ĝi ĉiam kuŝis brilo: arĝenteca, blua, ensonĝa, kiel el malproksima bela mondo. Kiam ni venis ĉi tien, eĉ *unu* burĝono ne estis videbla. Eĉ la flortrunkoj sin kaŝis inter la larĝaj folioj. Sed kiam mi hieraŭ elpaŝis ĉi tien, post nokto plena de ĉagreno, jen, la blankaj floroj staris tie, kiel sorĉitaj el la tero; kiel alportitaj de anĝeloj el mistera mondo — mutaj, seriozaj, solenaj, kaj la ruĝo de l’ mateno brilis al ilia kaj al mia vizaĝo. Kvazaŭ antaŭpromeso estis tio, kaj...” Ŝi mallaŭte ekploris... “Mi kredas je tio!”

“Donu al mi vian manon, vian karan, karan manon!” petis la malsanulo.

Kaj ili sidis, alrigardis sin reciproke. Kiel mistera forto efikis tio de ŝi transen al li.

Subite li ekstremitis.

“Kiu envenas tie?”

La ĝardenopordeto estis malfermita preskaŭ neaŭdeble. Sur la ŝtonetoj superbrilataj de la suno alvenis fremdulo. Li portis grandan poŝon, kiu per rimeno pendis ĉirkaŭ liaj ŝultroj. Molan ĉapelon li salutante tenis en mano.

“Ĉu li ne estas japano?” mirante diris la fratino de la malsanulo.

“Lia aspekto estas tia.”

La hundo, kiu kuŝis ĉe la ŝtuparo, estis leviĝinta kaj murmuris en la silenton, kun tre aparta tono.

“Ke ĝi — pro Dio — ne ataku lin,” avertis la malsanulo.

“Funkel!” alkriis lia edzino la hundon.

“Japano-vagvendisto!” mirante diris la fratino.

La hundo staris ankoraŭ nun ĉe la ŝtuparo kaj murmuris, kiel preta por atako. Sed, kiam la fremdulo proksimiĝis, ĝi subite evitis lin per timema flankensalto, subteris la voston kaj ŝteliris malsupren, en la kuirejon.

“Kiel strange!” pensis la fratino.

Sed la fremdulo komencis malrapide supreniri sur la ŝtuparo, kun la ĉapelo en mano.

Japano! Iu, kiu alvenis el vasta, vasta malproksimo. Trans blujajn marojn kaj nekonatajn landojn, por ĝuste ĉi tien trafi, ĝuste ĉe ili eniri.

Ambaŭ sinjorinoj kvazaŭ subite komprenis la ekstremon de sia karulo.

Kiel tagmeza fantomo la fremdulo staris antaŭ ili...

La malsanulo alrigardis lin, kun grandaj okuloj, profunde, kvazaŭ li devus rememori ion, kion li iufoje precize sciis kaj tiam forgesis dum longa, longa tempo, kaj kio nun ree alvenis,

senbrue, mole, preskaŭ neaŭdeble. El malproksima lando, kiel tiu ĉi fremdulo.

Li estis ankoraŭ juna, gracia, fleksebla. En la pale flava vizaĝo brulis nigraj okuloj, kies palpebroj apenaŭ moviĝis. Ĉirkaŭ la senbarbaj lipoj kuŝis rideto, kiu estis kiel mistera silento.

Kaj la fratino ree pensis: "Kiel strange!" Tiam ŝi iom ekstremitis. Ŝajnis al ŝi, kvazaŭ subite malpli varmiĝis.

La fremdulo nun staris antaŭ ili, kun la ĉapelo en mano.

"Ĉu vi aĉetos vazojn?" li demandis. "Vazojn el Japanujo?" Li parolis ilian lingvon kun fremdula lango kaj tamen strange lerte. Kaj li tiris el sia poŝo pecon post peco. Vazojn grandajn kaj malgrandajn, pezajn kaj graciajn. Ĉiuj ĉizitaj el fajroŝtono, ornamitaj per figuroj kaj per densa folivolvaĵo, per floroj, kiuj eble tie transe floris, en tiu malproksima fremda lando, kiu estis lia hejma.

"Kiel strange," pensis la fratino de la malsanulo, "ke neniu el ili estas plaĉa por mi!" Ŝi interplektis la brakojn, por ne esti tentata tuŝeti ion, kio intense teruris ŝin. Kvazaŭ ili estus fantomaĵoj, kiuj nun kaj nun povas malaperi.

"Ĉu profitige estas por vi, alvojaĝi el tiom malproksime, kun tiaj bagateloj?" demandis la malsanulo.

La japano ridetis kaj silentis.

"Vi devis vojaĝi trans maron, tra Rusujon aŭ Hindujojn al ni. Kun vendotaĵoj, kiuj ja estas nur ŝarĝo."

La fremdulo levis la kapon, preterrigardis la demandinton per rigardo, kiu iris kvazaŭ malproksimen, tien, el kie li estis veninta. Kaj la fulmotondra silento, kiu preme kuŝadis ĉirkaŭ la malgranda societo, ŝajne pliprofondiĝis, kiam li rediris:

"Ni ĉiuj portas tiajn ŝarĝojn. Kien ajn la dioj volas, kaj kiom longatempe ili volas. Ankaŭ la vivo estas ŝarĝo de ili."

La malsanulo kapjesis antaŭ sin, kiel komprenante. "Vi estas budhano... mi forgesis... tial vi estas tiom paciencaj. Sed ni, kun ĉiu nia scio! Kiu fine tamen estas nur dubo?"

"Ni staras en riverfluo," dolĉe sonis la rediro. "El tiu estas neniu forkuro."

"Kaj se vi pensas al morto?" la malsanulo insistis kun rigardo plena de turmento. Estis io en la neŝanceblebla trankvileco de la fremdulo, kio incitis kaj tamen mistere altiris lin. Ĉu ne jam tio estis kvazaŭ miraklo, ke tiu staras ĉi tie? Filo de tiu malproksima lando, de fremda raso? Eble li scias ankaŭ iun vorton kontraŭ tiu turmentanta timo, kiu tage kaj nokte sidadas sur lia malsana koro kiel inkubo.

La japano levis la pezajn palpebrojn, alrigardis lin preskaŭ mirante. "Kial timi? Ni ĉiuj revenos."

"Kiu tion povus kredi," la malsanulo kriis kun maldolĉa tono.

"Ĉe ni — ĉiu!" simpla estis la respondo.

"Ni havas lotuson, kiu floras en la regno de tiu dio, kiu gardas la animojn de mortintoj. El ĝiaj blankaj kalikoj ĉiu animo renaskiĝas."

La malsanulo nerve movis la kapon al li.

"Kiaj infanoj vi ja estas ankoraŭ!"

"Ankaŭ ĉe ni kelkaj ne volas kredi tion, nur" — kaj li ridetis — "mortante ĉiu ĝin kredas."

"Tio venas de timo. Sed, se nur unu el ĉiuj, kiuj, laŭ via kredo, renaskiĝis, reveninte, iom da tio estus memore konservinta!"

La japano alrigardis lin mirante kaj preskaŭ iom konsternite. "Ĉu vi neniom konservis memore? Tute neniom?" Liaj malhelaj okuloj la unuan fojon penetris plene kaj profunde en la brulantan suferorigardon de la malsanulo, ŝajne ensorbis ĝin tiel, ke la alia dum iom da tempo havis tute strangan senton. Kvazaŭ nokto mola, velura malfermiĝis por lia turmento, nokto, en kiu estis agrablega estingiĝo, sen timo kaj sen teruro. Eĉ lia spirado malpli malfaciliĝis, kaj kiam li revenigis sian rigardon el tiu de la fremdulo, stranga sento krepuskis en lia animo. Kiel antaŭsento alblovanta el malproksime, ke li ne la unuan fojon travivas tiun ĉi momenton, ke ĉio tio jam unufoje estis tiel — tiel aŭ simile. Kiam? Kie? "Sugestio," li pensis tuj post tio. Sed la plej interna turmento de lia animo momente estis kiel estingita.

"Tiu ĉi vazon mi aĉetos," diris en tiu sama momento lia edzino. "Jen, kiel bela kaj malpeza! Gruo, kiu levas la flugilojn, kvazaŭ flugonte al malproksima lando. En tio estas sopiro, kaj tamen ankaŭ..." Ŝi ekhezitis. "Jes, ankaŭ io kvazaŭ timo! Jam ĝi etendas la flugilojn. Sed ĝiaj ungegoj ankoraŭ firme kroĉiĝas. Kiel strange kaj bele!"

La japano ŝin alrigardis kaj ridetis.

"Ĉu tiun ĉi vi deziras?"

"Ĉu vi jam longatempe vojaĝas en Eŭropo?" ŝi demandis. Ŝi ne sciis, kial ĝi okazas. Sed lia ĉeesto subite ŝin timigis kaj konfuzis.

Li jesis, rigardis kvazaŭ esplorante malsupren al la malsanulo: "Kie mi havas negocojn."

"Aĉetu la vazon kaj lasu lin foriri!" petis la rigardo de la fratino. Per neniu vorto ŝi elparolis tion; sed la fremdulo subite turnis la kapon, rigide ŝin alrigardis. Kaj subite ŝajnis al ŝi, kvazaŭ ŝi jam iufoje vidus tiun ĉi palan vizaĝon kun la profunde kuŝantaj okuloj. Kiel necerta rememoro tio tratremis ŝian animon. Kie? Kiam? Al ŝi ŝajnis, kvazaŭ ŝi eksvenus en senfinan malplenon pendantan super senfina abismo...

"Kaj ĉu vi neniel sopiras al la hejma lando?" la voĉo de la malsanulo sonis en ilian silenton.

"Kiu foriras volonte?" kvieta estis la respondo. Neniu muskolo en la bruna vizaĝo ekstrems. Pezaj kaj misteraj kuŝis la palpebroj super la malhelaj okuloj.

"Oni diras, ke el ĉiuj popoloj vi la plej multe amas vian hejman landon."

"Dum ni vivas. Sed kiam oni mortas...! Kiu povas scii, kie estos lia hejma lando?"

"Do, mi tiun ĉi aĉetos," diris la estrino de la domo. Ŝi demandis pri la prezo kaj pagis.

"Kaj ĉu vi efektive ne timas morton?" eslore demandis la malsanulo. "Neniam kaj nenie?"

La japano ridetis. "Ni ja ĉiam ree revenos."

Ĉu estis hazarde, ke lia rigardo ĝuste en tiu momento glittuŝis la fratinon de la malsanulo? Ŝi sentis, ke ŝi ekstrems en profunda sia animo. Sed tiun ĉi fojon nenia timo estis en tio. Kaj ne la teruro de fantoma rememoro. Ĝi supervenis ŝin kiel sopiro, kiu disetendis siajn flugilojn vaste kaj feliĉege. Renkonte al malproksima lando, kiel la gruo sur la vazo.

"Restu!" ŝi estis krionta.

Sed la fremdulo jam staris salutante ĉe la ŝtuparo, kun la ĉapelo en mano.

"Ni ĉiuj revenos," li jesis al la malsanulo. Lia buŝo ridetis. Super la nebela vizaĝo kuŝis kvazaŭ rebrilo de nedirebla kompato — en la okuloj kvazaŭ lumo de la plej intensa kompreno.

"Li vidas, kion ni ankoraŭ ne povas kredi!" traflugis penso la animon de la fratino. Kaj momente subita rememoro supervenis ŝin. Ke ŝi sciis, kie ŝi jam vidis tiun ĉi vizaĝon: en sonĝo, kiun ŝi sonĝis antaŭ multaj, multaj jaroj, kiam ŝia frato estis ankoraŭ malgranda knabo kaj kuŝanta pro malsano, kiu antaŭsignis lian koron por morto.

"Restu!" ŝi ree estis krionta. Sed la fremdulo jam ne estis videbla.

Jen, mallaŭta krio trafis ŝiajn orelojn. Kun la vazo en mano la edzino de ŝia frato staris antaŭ ŝi kaj montris per tremantaj fingroj al florkaliko, kiun la forflugonta gruo portis en la beko.

Ĝi havis la formon de tiuj lilioj, kiuj floris ĉe la ŝtuparo...

Esperantigis JOH. SCHRÖDER, Wien.

Redakcia Korespondado.

HOW TO STUDY FOREIGN LANGUAGES.

Everyman of October 24 and November 7 contains an article by Dr. Charles Sarolea, of Edinburgh University, on "How to Study Foreign Languages," which is of great interest to Esperantists, as it must be to all language students. Dr. Sarolea, who was a pioneer of Esperanto in Great Britain, speaks with authority as a teacher of language and literature for over twenty years, having established the French and Romance Department in the University of Edinburgh, and as one who has acquired a working knowledge of eighteen languages. The following extracts from his article are of special interest:—

There is no study of more vital interest to the educationist than the study of foreign languages.

Learning a foreign language is not mainly a matter of memory, but a matter of reasoning.

The so-called direct method, the conversational method, and the grammatical method are all necessary, and they are all insufficient, because they are all complementary. It is all a question of their being used each in its proper time and place.

No man can be ultimately said to have a scholarly knowledge of a language if he has not mastered its grammar. What is wrong is not the grammatical method itself, but its being used at a wrong time.

A study of grammar must come at the end, perhaps in the middle, but certainly not at the beginning of any linguistic studies.

"A minimum of grammar"; such is the first rule and advice I would give to a beginner.

And my second piece of advice would be "a minimum of dictionary."

The indiscriminate use of the dictionary involves an even greater waste of time than the indiscriminate use of the grammar-book.

Take up a very easy text and try to make out the meaning, not with the assistance of your grammar and dictionary, but with the assistance of a parallel translation, with the assistance of your reasoning power, of your power of induction and deduction.

Schoolmasters are in the habit of discouraging "cribs." "Cribes" ought systematically to be encouraged.

My invariable practice, whenever I have had to acquire a new language, has been...to buy a translation of the Gospel in the language which I wanted to learn.

The foreign text chosen by the teacher ought not to be too difficult, and it ought to be adapted to the juvenile mind.

In the acquisition of a language we have carefully to distinguish between two entirely different vocabularies—the vocabulary of ideas and the vocabulary of things, the vocabulary of humanity and the vocabulary of nature.

The art of reading is mainly or largely the art of skipping—the art of discerning between the essential and the unimportant.

There is only one vocabulary which every student ought to learn—the universal human vocabulary of ideas and feeling, of thought and emotion, of political, moral and religious ideas, of economic and domestic relationships.

In the systematic study of languages the chief aim must be to reduce to a minimum the task of mechanical and irrational memory, and to call into play the higher activities of the mind.

Instead of committing to memory, say, from 8,000 to 10,000 Russian words, which is probably the minimum number of words necessary, say, to read at sight a Russian novel, it is only needful to master from 500 to 600 elemental roots. All the other words can be ultimately traced to and grouped under those fundamental roots.

When once you have mastered the derivation of words, when once you have classified your vocabulary under definite groups and families, you will never forget it; you will never have to waste your time again

in looking over meanings in a dictionary, for you will have reasoned out those meanings, you will have established associations of ideas which no weakening of the memory will be able to dissociate.

OPEN AIR PROPAGANDA—A TRIBUTE.

Those who have been carrying on the Esperanto meetings initiated by Dr. Phizicky in Hyde Park will be interested to read the following letter which the Editor has received from a northern samideanino:—

"I feel that I ought to express my admiration for the propaganda work carried out on Sundays in Hyde Park, which work, I think, cannot fail to prove to 'the man in the street' the utility of the auxiliary language.

"Returning home after a holiday in Belgium, I stayed the week-end in London, and being in Hyde Park on the Sunday evening, I was attracted by the Verda Stelo, and making my way to it, I was much struck by the profound interest, not mere curiosity, depicted on the faces of a huge crowd of men surrounding a gentleman who was giving a lesson on the tenses of Esperanto Verbs. Every single person in that crowd listened intelligently and never moved, showing how interested he was. I am sure that the classes to be held in London during the winter session will be crowded, if circumstances permit the various listeners to attend them.

"I simply longed to tell that huge crowd of the pleasure the study of the language gives, and how interesting correspondence with other nations is; but I felt I could not, and so this is the only way I can show appreciation of the work of the propagandists.—MARION B. LIGHTFOOT."

"THE PRESIDENT'S PRIZE" COMPETITION.

Members of the B.E.A. will recall that in his address at the Fifth British Esperanto Congress, held at Portrush in 1912, our President announced the institution of two annual literary competitions for special prizes. The time-limit for the sending in of essays for one of these, "The President's Prize," is December 31 of each year, so that there is yet time for entries for 1913. The following are the conditions:—

The President's Prize.—Awarded for the best original work, either scientific, ethical, or fictional, received by December 31 each year. One half of the value of the prize to be presented to the author, and the other half to be devoted towards the publication of the work by the B.E.A. Any Esperantist of any nationality is eligible for this competition.

The conditions of the other competition, open till mid-April, are as follows:—

The W. T. Stead Memorial Prize.—Awarded for the best propaganda article in the English language advocating the Study and Use of the Esperanto Language. Any member of the British Esperanto Association may become a candidate. Essays to be not less than 5,000 words in length, and to be submitted by April 15 each year. One half of the yearly value of the prize to be presented to the author of the article, and the other half to be devoted by the B.E.A. towards its cost of publication and distribution.

KONKURSO POR B.E.A. GRUPOJ.

Ni volas atentigi grupsekretariojn pri la nova konkurso intergrupa proponita sur alia paĝo de la Ekzama Komisio de la B.E.A. La celo estas instigi al pli multenombra utiligo de la B.E.A. Ekzamenoj, kaj, per la pretigado kaj studado necesaj por tio, helpi al pli profunda kono de nia Esperanto kaj ĝia literaturo ĉe la grupanoj ĝenerale. La projekto ne estas definitiva, sed estas konsiderota en la plej proksima kunsido de la B.E.A. Konsilantaro. La Konsilantaro esperas do, ke ĉiuj grupsekretarioj aŭ aliaj personoj, kiuj volas fari pri la projekto iajn rimarkojn, tiujn sendos kiel eble plej baldaŭ al la prezentinto, S-ro A. E. Wackrill, 13, Briardale-gardens, Hampstead, London, N.W.

IOM PLI DA "PERSPEKTIVO"!

Londona samideanino, reveninte el kvar-semajna vojaĝo en Germanujo, Aŭstrio, Italujo kaj Svisujo, sendas al ni iom malĝojan leteron pri sia sperto. Ŝi "multe bedaŭras, ke ŝi devas diri kaj skribi, ke ŝi en tiu tuta tempo ne renkontis eĉ unu Esperantiston." Ĉiam ŝi portis la stelon, ŝi diras, kaj "la preterpasantoj rigardadis" — sed vane, la sopiratajn sonojn de Esperanto el fremda buŝo ŝi ne aŭdis. Nun ŝi volas demandi, "ĉu ne estas Esperantistoj en tiuj regionoj — aŭ ĉu ŝi estis speciale malfeliĉa?" Ŝi ankaŭ diras, ke "ŝi scias, ke ŝi devus demandi la adresojn de Esperantistoj aŭ havi la U.E.A. liston antaŭ ol vojaĝi, sed antaŭ ŝia foriro ŝi ne havis tempon veni aŭ skribi al la B.E.A."

Nu, koincide, en la sama tago, en kiu ni ricevis tiun leteron, nin salutis Esperante pro portata stelo du nekonataj al ni samideanoj — unu apud Tottenham Court-road, kaj alia ĉe eliro de la tubstacio en Waterloo — kaj Londono ne estas unustrata vilaĝeto! Ŝajnas al ni, tamen, ke ni ne devas fari al ni iluziojn pri la disvasteco de nia movado. Ĝi progresas — bonege progresas — sed tio ne signifas, ke Esperantistoj estas tiel multenombraj, kiel konkoj ĉe la marbordo. Se tiel estus, la propagandaj societoj kaj jam povus triumfe "fermi la butikon." Kelkaj novaj miloj varbiĝas ĉiujare sub nia standardo, sed ni ĉiuj — kaj ankaŭ la varbitaj miloj — devos laboregi ankoraŭ kelkajn jardekojn, antaŭ ol la fina komunigo de Esperanto. La naciaj lingvoj postulis jarcentojn por disvolviĝi; la internacia lingvo, pro la specialaj cirkonstancoj de sia uzado kaj la hodiaŭaj faciligoj de komunikiĝado, sendube disvolviĝos multe pli rapide — sed nur per senĉesa kunhelpado de sia adeptaro. En Esperanto ni havas bonegan komunikilon — tion ni spertis milfoje — sed ĝin ni devas apliki saĝe, kun kompreno pri la kondiĉoj de ĝia sukceso. Kaj tio signifas, praktike, en la nuna stadio de nia progreso, ke antaŭ ol vojaĝi

eksterlande per ĝia helpo, ni zorgu per adresaro, por ke ni plicertigu nian ŝancon, trafi la samideanojn en la lokoj vizitotaj. Se nia korespondanto tion faros, ni ne dubas, ke ŝi en estonta okazo havos rezulton pli feliĉan. Eble alia samideano — aŭ samideanino — povos raporti al ni sperton pli ĝojigan?

Ĉu la Milito bonefikas?

S-ro Alfred Noyes, Angla poeto, publikigis en grava ĉiutaga ĵurnalo leteron, en kiu li akre kritikis la aserton, ke "la milito estas la bonefika patrino de la virtoj."

S-ro Noyes demandas en sia letero: kion signifas la fiero malestimo montrita de kelkaj ĵurnaloj kontraŭ la laborantoj por leĝo kaj justeco inter la nacioj?... Ĝi estas rekta atako kontraŭ la ĉefa korpo de homa progreso kaj kontraŭ la animo de la homaro, rekta atako kontraŭ tiu granda movado, kiu per ĝi estas malhelpita, sed ne por unu momento efektive haltigita en ĝia progreso dum centoj da jaroj; la movado de la senmetoda militado de vagantaj gentoj survoje al la altgrade organizita socio de moderna civilizacio; de la movado de ĥaoso al ordo, de senleĝeco al tiuj leĝoj, de kiuj dependas nia libereco kaj ĉio, kion la civilizacio enhavas.

"La Milito," tiuj ĉi ĵurnalistoj diras al ni, "estas la bonefika patrino de ĉiuj virtoj, nun kaj ĉiam." Kaj ili ĵetas tiun ĉi diraĉon antaŭ ni, kontraŭ la serioza atesto de la plej grandaj soldatoj en la historio.

"La Milito," diris Sherman, "estas Infero."

"Krom malvenko," diris Wellington, "estas nenio pli terura ol venko"; kaj tiu ĉi fera sentimentalisto kuraĝis plori dum la mateno post Waterloo.

"Al mi," diris Generalo Sir Charles Napier, parolante pri la sensenca entuziasmo, kiun la nuraj dekoracioj de hommortigo faras sur la naivajn spiritojn, "al mi, la milita vivado estas kiel dancado en longa ĉambro kun spegulo je la fino, kontraŭ kiun oni vundas la vizaĝon kaj tiamaniere la trompo finiĝas. Tiel gaje homoj sekvas sian komercon pri sango, pensante, ke ĝi brilas; sed al mi, ĝi aspektas sen heleco aŭ brileco — malpure ruĝe."

Tiuj ĵurnalistoj sin trompas. La Milito estas profesio, kaj ili alrigardas ĝin, kiel la popolamaso alrigardas piedpilkan konkurson. La batalistoj estas vikariaj atletoj kaj konkursantoj, ĉar la maŝinaro de batalo estas ekster la vivo de la plimulto da homoj.

Sed kio estas la klarigo de tiu ĉi malestimo de la surseĝuloj kontraŭ pacifistojn kaj hipokritulojn kiel Wellington, Sherman kaj Napier? Inter la plej honestaj el ili ĝi estas nur erarigita formo de la patriotismo. Tiuj homoj sentas, ke la

patriotismo estas nobla afero, kaj ili alkroĉiĝas al ĝi, kiel al la vera animo de la socia ordo. Sed la nobla spirito de la vera patriotismo ne mortis, nek eĉ staras senmove en nia elvolviĝanta mondo. La sola rimedo mortigi ĝin, estas revoki ĝin de ĝia triumfa progreso kaj ligi ĝin ankoraŭ unu fojon al la eluzitaj formoj de la pasinteco. Tio estas dezirata de multe da erarigitaj personoj en la nuna tempo.

Sed tio estas kvazaŭ tiel same, kiel se ili la spiriton de homoj modernaj volus returni al la malvastaj dogmaroj de la Mezepoko. La tago de l' servuteco jam pasis. Pasis la tago de la pendigilo kaj la aŭtodafeo. Pasis mallonga tago de ĉiamdaŭranta fajro. La duelo inter individuoj fariĝis ridinda, kaj baldaŭ la duelo inter nacioj ŝajnos granda sensencaĵo. Sed la spirito de la patriotismo, kiel la spirito de la religio, irados antaŭen.

La funkciado de la prudento estas tio: malkaŝi la leĝon de nia nacia vivo kaj progreso, kaj poste alvoki al nia kuraĝo, ke ĝi obeu tiun leĝon. Pri la direkto, laŭ kiu tiu leĝo alvokas nin, ne ekzistas kiu ajn dubo. Ĝi alvokas nin sensancele al tiu pli alta unuiĝo de la homaro, en kiu justeco estos starigita inter nacioj, kiel ĝi jam estas starigita inter individuoj, kaj per ĝuste la samaj rimedoj. Ni havas la planon, la landkarton en niaj manoj. La tuta historio de la civilizacio direktas nin al ĝi kun superabunda aŭtoritato. La teksiloj de la komerco teksas nin en unu socion, tiel certe kiel la religio diras al ni, ke ni estas ĉiuj membroj unu de la aliaj. La fulmoj, kiuj sendas parolojn de fino al fino de la mondo, faris civilizacion pli simila al unu kosmopolita intelekto, en kiu la individuoj respondas unu al alia, kiel penso respondas al penso, ol al aro da tute sendependaj unuoj.

La komerco, la religio kaj la plej grandaj el niaj soldatoj donis ĉiuj sian ateston. Sed super tio, estas preskaŭ neniu eminenta intelekto, de la antikvaj epokoj ĝis la nuna tago, de Hebreaj profetoj ĝis modernaj homoj tiel diversaj kiel Tolstoj la idealisto, kaj Herbert Spencer la materialisto, preskaŭ neniu intelekto, kiu ne alvokis la mondon for de la milito al la plej alta unuiĝo de la homaro kaj donis tiun direkton, kiel la veran leĝon de nia progreso. La sono de iliaj voĉoj estas kiel unu superforta tondro de konvinkiĝo, kaj super tio, refortigante ĝin kun pli nobla certeco, staras kiel turo la granda Kruco de la Fondinto de nia civilizacio, Kruco kiel Glavo Renversita.

Tradukis W.M.P.

Mi scias, kio estas leĝo de paco: ne rompi sian vorton kaj permesi al ĉiuj profiti leĝojn de l' naturo, sed mi ne imagas, kio povas esti leĝo milita. La kodo de mortigado ŝajnas al mi strange elpensita. — *Voltaire*.

Esperantista Movado en Rumanujo.

(De nia propra korespondanto).

Pro troa enlanda propagando oni ne povis detale priskribi la sukceson, kiun nia afero gajnas preskaŭ ĉiutage; pleniĝis unu jaro de la fondo de Rumana esperantista rondo "D-ro G. Robin, kaj dank' al penado de ĝiaj komitato kaj anaro, ne de longe fondiĝis virina rondo titolita "Smara"; la celo de la virina rondo kiel la alilandaj samgrupoj estas propagandi esperanton inter la virinoj; notinde estas ke ĝis nune en nia lando mankis tia rondo; do la starigo de nova rondo alvenis ĝustatempe por altiri la atenton de rumaninoj.

La nomo de virina rondo estas laŭ la nomo de la multekonata kaj ŝatata verkistino *Smara*, kiu estas konsiderata kiel envarbita al nia movado dum la okazo de esperantista ekskurso al Odeso; aŭdinte kiel flue parolas la lingvon niaj rumana kaj rusaj samideanoj, kaj preskaŭ ĉiuvorte kompreninte ŝi decidiĝis partopreni al nia movado; tial, ŝi akceptis partopreni en virina movado en nia lando, elektite kiel honora prezidantino de la rondo, kiu portas ŝian nomon.

Espereble tiu virina rondo rapide progresados dank' al agemeco de ĝiaj aninoj, kiuj ĉiudimanche havas kurson kaj post la kurso pli intimajn kunvenojn kun muziko en la domo de tiu aŭ alia de membrinoj.

Fondiĝo de nova ilustrita gazeto por komerco kaj industrio.—Ne de longe laŭ agemeco de S-roj Milutza Simion, Erasmus Herle kaj Pitzigoj (komercisto), rumana samideanoj, la multekonata universitata profesoro, D-ro C. T. Istrati, malnova amiko de nia ideo, eksministro, eksĉefurbestro, eksĝenerala komisaro de ekspozicio 1906a okazinta en Bukureŝto kaj la nuna Prezidanto de Rumana Akademio, akceptis grandplezure la honoran prezidantecon de Rumana esperantista rondo "D-ro G. Robin." Jen antaŭa paŝo de nia movado en rumanlando.

D-ro C. T. Istrati multe laboris kaj laboras ankaŭ enlande sur la esperanta kampo, kaj ĉiamaniere simpatias kun la enkonduko de esperanto en komerco kaj industrio, fakoj, kiuj multe antaŭen puŝos nian movadon; tiucele la altranga persono esprimis la deziron starigi komercan kaj industrian gazeton 8-paĝan kiu havu la celon plifaciligi la internaciajn komercindustrialajn interrilatojn. Ĉar nuntempe estas neeble, aperigi esperante tian organon pro financa stato, speciala komitato decidis la aperigon de nova organo, redaktota en Rumana lingvo krom laŭ ebleco unu paĝo da esperanta teksto.

La organo enhavos krom ilustraĵoj, reprezentantaj la internaĵojn de fabrikejoj kaj diversindustriejoj, ankaŭ kiel eble plej da komercaj kaj industriaj informoj; do la celo estante treege grava nome atenti la komercan kaj industrian rumanan publikon, kio ebligos post tempo la enkondukon de nia lingvo en komercaj lernejoj, oni petas ĉiujn samideanojn sendi al la redakcio kiel eble plej multe da komercaj kaj industriaj informoj; fotografiaĵoj reprezentantaj fabrikojn, morojn de nacioj, naciajn kostumojn, fotografiaĵojn laŭ kiu oni povos refari kliŝo-vidaĵojn, k.t.p. Al ĉiu helpanto kiu krom fotografiaĵo aldonos klarigojn en artikolo, oni enmetos la nomon de l' sendinto, kaj por momento nur sendos la gazeton; poste oni pagos se la entrepreno marŝos bone. Redakcio kaj administracio de gazeto (nomo "Globul ilustrat") estas sur la strato Pandeale Dinu, 59 Bukureŝto, Rumanujo.—MILUTZA SIMON.

Nederlando.—El diversaj lokoj de nia lando venas sciigoj pri vigla propagando, ĉu per publikaj paroladoj, ĉu per festetoj aŭ ekspozicioj. Starigo de novaj kursoj, pligrandiĝo de l' membraro de multaj grupoj estas la sekvo de tio. Inter policanoj, tram- kaj fervojistoj la movado bone progresas, kaj tion precipe ni ĝoje konstatas, ĉar tiuj profesiuloj konstante interrilatas kun la vojaĝanta publiko.—En HAGO oni festos

la dek-trian de Decembro la naskiĝtagon de D-ro Zamenhof en la kutima maniero; oni atendas inter 5 kaj 600 da ĉeestantoj, kaj la bone prizorgita programo promesas belan sukceson. Unu el la urbaj kursoj en tiu sama urbo, pri kiu mi antaŭe raportis, estas baldaŭ finiĝonta, kaj la urbestro jam preparis la starigon de nova kurso, eĉ antaŭ ol la iniciatinta grupo petis pri tio. La provo do sukcesis!—La Nederlanda Societo Esperantista "La Estonto Estas Nia" decidis aliĝi al starigota Internacia Unuiĝo de Esperantaj Societoj, kaj ĝi jam aliĝis al U.E.A. por plifaciligi la interrilatojn kun tiu Asocio kaj helpi al ĝia evoluo. En ARNHEM okazis la ekzamenoj organizitaj de L.E.E.N.; sukcesis 25 el 30 kandidatoj. Kontentiga rezultato, se oni konsideras, ke tiuj ekzamenoj nun okazas dufoje en la jaro, kaj ke la movado en la oriento estas tre juna.—J.Z.

Alvoko al Fizikistoj kaj Hemiistoj.

Antaŭ ne longe fondiĝis interne de Internacia Scienca Asocio Esperantista sekcio de Fizikistoj kaj Hemiistoj kiu intencas montri praktike la utileco de esperanto por sciencaj celoj. Ĝi jam organizis servon de sciencaj tradukoj kaj povas de nun doni tradukojn laŭvortajn aŭ resumajn de dekkvin diversaj sciencaj gazetoj. En diversaj grandaj urboj, ĝi elektis delegitojn, kiuj plifaciligos la ĉiuspecajn rilatojn de siaj membroj kun la lokaj industriaj aŭ sciencaj institucioj.

Ĝi havis dum la Bern'a kongreso veran sciencon kongresiton, por kiu tri komunikaĵoj estis speciale preparitaj:

- 1e. *Pri la magnetoptikaj fenomenoj*, de S-ro Cotton.
- 2e. *Statistikoj de la resumoj en la Ĥemia literaturo* de S-roj McKelry kaj Whitmarsh.
- 3e. *La Internacia komisiono de Elektrotekniko* de S-ro Jouary.

Fine ĝi esperas ke, dank' al sia praktika scienca laboro, ĝi sukcesos interesi la sciencajn mediojn, kaj enkonduki esperanton en la internaciaj sciencaj kongresoj. La Esperantistaj Fizikistoj kaj Hemiistoj estas insiste petataj sendi sian aliĝon al S-ro P. Dejean, 18 rue de Lyon, le Creusot, sekretario de la sekcio por 1913—1914. (Neniu speciala kotizo estas postulata). La nesciencistaj Esperantistoj estas petataj sendi al la sekretario la nomojn de la interesotaj esperantistaj sciencistoj kiujn ili konas.

Alvoko.

Esperantista Komerca kaj Industria Asocio organizas komercajn kaj industriajn ekspozicion dum la Xa. Kongreso Esperantista en Parizo.

Tiu grava ekspozicio estos propaganda je ĉiuj vidpunktoj; ĝi pruvos, ke Esperanto praktike vivas kaj estas uzata de multaj firmoj; ĝi ankaŭ konigos la industriaĵojn kaj la komercajn produktojn ekspoziciatajn. Pro tio, ĉiuj geesperantistoj konigu al ni firmojn, kiuj utiligas Esperanton per siaj reklamiloj, prospektoj, cirkuleroj, prezaroj, k.t.p.

Oni akceptas de tiuj firmoj ne nur reklamilojn sed precipe vendotaĵojn, ilojn, maŝinojn, kiuj estos ekspoziciataj dum la kongreso, kaj grava fakto, ne nur Esperantistoj vizitos tiun ekspozicion sed ankaŭ la neesperantista publiko, pro tio la ekspoziciantaj firmoj certe ricevos mendojn faratajn per nia helpo.

Post la kongreso la aĵoj ekspoziciitaj estos resendataj de nia Asocio al la firmoj, kiuj ilin sendis.

Atentu: nur la firmoj, kiuj uzas Esperantan lingvon en sia reklamado estas akceptataj.

Por pluaj klarigoj sin turni al Esperantista Komerca kaj Industria Asocio 71 rue Monge, Paris Va.

Por la konsilantaro, *La ĝenerala sekretario*: A. SOETENS. *La ĝenerala kasisto*: E. HOUBART. *La prezidanto*: A. LECLERC.

Honora Konkurso Intergrupa (B.E.A.).

At a meeting of the Examinations Board, Wednesday, October 29 last, I was instructed to lay before the Council the following scheme for an Annual Competition for Honour between the groups affiliated to the B.E.A. (Honora Konkurso Intergrupa, B.E.A.).

The nucleus of the scheme is that competing groups be ranked for honour according to the successes gained by their members during the year, in examinations under the Board.

In order to place large and small groups on an equal footing, all marks received by the group (with one exception, to be mentioned hereafter) will be divided by the number of paying members of the group as at the commencement of the year.

When a person is a member of more than one group, his membership shall be counted for every group of which he is a paying member; but each success gained during the year shall be credited to one group only, that group being the one to which the successful candidate chooses to assign the credit of his success.

Marks will be awarded for increase of membership, or will be deducted for diminution of membership, as shown by comparison of total membership (paying members) at the beginning and end of the competition year.

In order to encourage the retention of adept members or of members who are unlikely to gain new credits for their group, marks will be assigned each year for the status of every member holding an examination certificate under the B.E.A., as at the commencement of the competition year. These status marks shall be credited to each group of which he is a paying member.

The group secretary of each competing group shall

be responsible, on the honour of an Esperantist, for the correctness of the returns made for the purposes of this competition.

The competition year shall be from October 1 of one year to September 30 of the next year, both days inclusive.

The returns, showing the marks claimed by the group, shall be due immediately on the completion of the year, and shall be sent to the general secretary at headquarters, under a separate cover marked "Konkurso Intergrupa." The date of receipt shall be noted by the general secretary, and punctuality marks will be awarded accordingly to the group. These marks will diminish with every week's delay to zero in the sixth week, after which period the group will be disqualified for competition. The punctuality marks alone will be "absolute," i.e., not subject to division by the number of members of the group.

Marks (relative to membership) will be awarded thus: Increase of membership, 30 marks per head. For status of member at commencement of year (counting only the highest certificate from B.E.A. of each member): Higher certificate, with honours, 24 marks; without honours, 15 marks; lower certificate, with honours, 9 marks; without honours, 6 marks. For certificates gained during the year: higher certificate, with honours, 160 marks; without honours, 100 marks; lower certificate, with honours, 60 marks; without honours, 40 marks. Marks for punctuality of returns, (absolute):—1st week, 5 marks (the marks to diminish by one each week); sixth week, no marks; seventh week, group is disqualified.

Specimen returns are attached.

ALFRED E. WACKRILL.

SPECIMEN RETURNS, AS FOR YEAR OCTOBER 1, 1913—SEPTEMBER 30, 1914.

NAME OF GROUP.		GROUP A.		GROUP B.		GROUP C.	
	Marks per head.	No.	Marks.	No.	Marks.	No.	Marks.
As on October 1, 1913 :—							
Members holding :							
Higher Cert., honours.....	24	10	240	1	24	10	240
Higher Cert., simple	15	10	150	1	15	10	150
Lower Cert., honours	9	20	180	2	18	20	180
Lower Cert., simple	6	20	120	2	12	20	120
No cert. under B.E.A.		40		4		40	
Total membership, October 1, 1913		100		10		100	
" " September 30, 1914		140		14		96	
Increase or diminution of membership during year .	± 30	40	1200	4	120	-4	-120
Gained during year :							
Higher Cert., honours.....	160	10	1600	1	160	9	1440
Higher Cert., simple	100	10	1000	1	100	9	900
Lower Cert., honours	60	10	600	1	60	9	540
Lower Cert., simple	40	10	400	1	40	9	360
Total of above marks			5490		549		3810
Marks divided by membership			54.9		54.9		38.1
Punctuality marks			5		5		2
FIGURE OF MERIT OF GROUP			59.9		59.9		40.1

It will be noted that Groups A and B are of very different size, but, having an equal degree of activity, secure the same figure of merit. Groups A and C, on

the other hand, start equal in all respects, but differ in activity, and consequently secure different figures of merit.

An Appeal to Esperantist Clergy and Laity of the Church of England.

Esteemed Fellow-Workers,—Being of opinion that the time has come for establishing a special Esperantist League in the Anglican Church, the undersigned have taken upon themselves the honour of acting provisionally as a Committee of the League proposed.

The special aims of this League will be approximately the following:—

- (1). Defence
- (2). Propagation
- (3). Introduction of Esperanto to the Missionaries of that Church.
- (4). General advancement of Esperanto in all ecclesiastical spheres by such means as shall afterwards be considered suitable.
- (5). The use and demonstration of the suitability of Esperanto for all international ecclesiastical intercourse.

The Rev. A. J. Edmonds and the Rev. A. J. Ashley are acting *pro tem.* as collaborating secretaries and treasurers. At present they are endeavouring to find the pioneer-members of the League.

It is to be hoped that the proposed League will do much to spread Esperanto among people of great influence; that it will defend the Cause against its various opponents, and that in many different ways it will labour to destroy prejudice and to advance the interests of the International Language.

Hoping that many Anglican Church-people will support this movement, the Committee heartily invite you to join the League which is being established. By so doing you will have the great honour of being a pioneer in a work which will be of much value for Esperanto. If you wish to join, kindly inform one of the secretaries, and send one shilling as a provisional subscription to help to defray the initial expenses.

After a short time the Committee will arrange a general meeting, which will fully organise the League, and define more precisely its aims, methods of work, etc. Due notice will be given of this meeting. We make this appeal "Pro Kristanismo per Esperanto," and trust to receive immediate and effective support from clergy and laity of the Church of England.

Faithfully yours,

JOHN CYPRIAN RUST, M.A., V.P., B.E.A.,
Vicar of Soham, Cambridge.

T. S. LINDSAY, B.D., Canon of Christ
Church Cathedral, Dublin.

A. J. EDMONDS, M.A., F.B.E.A., Vicar
of Great Gransden, Beds.

C. J. SENIOR, M.A., F.B.E.A., Rector
of Lillingstone Lovell, Buckingham.

A. L. CURRY, M.A., F.B.E.A., Vicar of
Allerton Bywater, Yorks.

H. O. ALLBROOK, A.K.C., Principal
of the Operative Jewish Converts'
Institution, London.

HENRY C. BOND, M.A., Brighton.

L. A. LONG, B.A., F.B.E.A., Stour
Provost, Dorset.

J. B. WHITE, A.K.C., Rector of
Wakerley, Stamford.

F. E. EGERTON, B.A., Vicar of Knot-
tingley, Yorks.

ARCHIBALD J. ASHLEY, F.B.E.A.,
Southport.

*Temporary
Committee of
the Church of
England
Esperantist
League.*

Collaborating Secretaries:—

Rev. A. J. EDMONDS, *Great Gransden Vicarage, Sandy, Beds.*—Rev. A. J. ASHLEY, *c/o A. E. Fürst, Esq., 20, Leyland-road, Southport, Lancs.*

Council Meeting, B.E.A.

Held at the Offices of the Association on Monday, November 17, 1913, at 6.30 p.m. *Present*: Mr. H. B. Mudie (chairman), Messrs. J. Bredall, P. J. Cameron, B. Chatterton, G. J. Cox, H. Epstein, C. Evans, C. A. Fairman, F. A. Goodliffe, Harrison Hill, B. Long, Rhodes Marriott, A. Morrow, W. Phillimore, A. Sharp, Col. W. A. Gale, Misses M. L. Blake, L. S. Grant, C. M. Holmes, E. A. Lawrence, E. O'Brien, Ad. Schafer, Mrs. L. T. Jones. *In Attendance*: Messrs. G. Mercer Hollis, W. W. Mann, E. A. Millidge, A. E. Wackrill, the Secretary.

Union of International Societies.—It was decided that the secretary should be appointed to represent the B.E.A., Mr. Long as substitute.

Propaganda.—A report was read from the Propaganda Committee, in which it was recommended that group secretaries should organise propaganda meetings in their public parks on the first Saturday in May. The committee also recommended that, on the occasion of international specialist gatherings in the United Kingdom, the B.E.A. should arrange for distribution of propaganda material, including specially prepared leaflets in four or five languages. The recommendations of the committee were approved, and it was decided that a draft of such special leaflet should be prepared by Miss Blake and Mr. Long, and be submitted at the December council meeting.

Esperantist Church League.—A letter was read from the Rev. A. J. Ashley on behalf of the Esperantist Church League, asking that the Association should support that society by a contribution to the funds. The following resolution was carried unanimously:—

"The Council has received with great interest the announcement of the foundation of the Church of England Esperanto Association, and wishes to that Association the fullest success. The Council regrets, however, that owing to the fact that it is a fundamental principle of the B.E.A. that the Association is absolutely neutral, it is not possible to give financial support. The Council warmly commends the Church of England Esperanto Association to the attention of individual Esperantists."

U.E.A.—It was decided to renew the Association's subscription to the U.E.A. for 1914.

Notice to Affiliated Groups.

ELECTION OF DELEGATES FOR THE YEAR 1914-15.

The attention of all affiliated groups is called to By-law No. 3, and all such groups are hereby reminded that in accordance with the rules they have to make their arrangements for the election of their Delegate Councillors for the year 1914-15, and to notify the names and addresses of the persons so elected to the Secretary of the Association *not later than December 15, 1913*. In the absence of such notification it will be assumed that a group is not desirous of changing its representative. Each affiliated group is entitled to nominate one Delegate Councillor. If the number of group members is fifty, then two Delegate Councillors may be appointed, and so on in the proportion of one Delegate Councillor for each twenty-five members. Such Delegate Councillors must be corporate members of the Association.

Those societies which have not yet paid their affiliation fees for the current financial year are requested to make a remittance without delay, in order to facilitate the closing of the accounts at December 31 next.

H. CLEGG, Secretary.

The British Esperanto Association (Inc.).

CANDIDATES FOR MEMBERSHIP.

EXTRACT FROM RULES.—"If no objection shall be lodged within fourteen days, the Secretary shall inform the candidate that he is admitted as a member."

F. G. ARCHER, 40, Oxhey-avenue, Watford; Admiral R. H. BACON, Wappenbury Hall, Warwickshire; C. A. BARDOFF, 822, Notre Dame, Maisonneuve, nr. Montreal, Canada; Dr. M. BENSON, Ph.D., Medicine Hat, Alta., Canada; Dr. J. T. BINKLEY, 4328 Lake-avenue, Chicago, U.S.A.; GAVIN BROWNE, 247, Beverley-street, Toronto, Canada; R. BULLOCK-WEBSTER, Victoria, B.C., Canada; Judge C. R. CORNING, Concord, N.H., U.S.A.; L. DIBBEN, "Valkyrie," Crane's Park-avenue, Surbiton, Surrey; P. J. DOYLE, 110, Bloomfield-street, Hoboken, N.J., U.S.A.; D. GUILBERT, 33, Cromwell-street, Battery Point, Hobart, Tasmania; Miss B. MACKENZIE, Benvenuto, Toronto, Canada; E. MEISTER, 18, Harrington-gardens, South Kensington, London; J. F. PALMER, 57, Newlands-park, Sydenham; BREEKLEY POWELL, 26, Wellington-street, Ottawa, Canada; P. L. PRATLEY, 2199, Hutchinson-street, Montreal, Canada; S. WINKLER, 66, Mile End-road, London, E.

PASSED PRELIMINARY EXAMINATION.

ROBERT B. BILLINGTON, Birkenhead; GEO. H. JOHNSON, ALFRED G. STOCKS, *Miss C. WILLEY, *Miss A. DENT, Rotherham; *JAS. HAMPSON, Warrington; *Miss A. S. SHAPLEY, Exeter; *E. TRACEY ARCHER, Watford; FRANK W. DUCKITT, Halifax; *FRANCIS G. ARCHER, Watford.

PASSED ADVANCED EXAMINATION.

*H. K. CROESSMANN, Du Quoin, Illinois, U.S.A.; Miss M. A. HAMILTON, West Perth, W. Australia; *CHARLES W. SHANKS, Aldershot; Rev. H. A. LEWIS, Plumstead, S. Africa.

* Denotes that the candidate has passed with distinction.

Guarantors, 1913 (Final List).

Amount acknowledged in June B.E.	... £5,100	0	0
Fullwood, W. S., Hurstville, N.S.W.	... 10	0	0
Luders, G-sroj Lewis B., Philadelphia, U.S.A.	... 20	0	0
Total	... £5,130	0	0

Fako de Korespondado Internacia (F.K.I.).

Sub tiu ĉi rubriko oni enpresas malgrandajn anoncojn de tiuj el niaj legantoj, kiuj deziras korespondadi kun alilanduloj. Ĉiu anoncanto devas pagi ses pencojn (25 spesdekojn) por trilinea enpresaĵo kiel sube (pli ol tri linioj po tri pencoj por ĉia komencita linio); ĉiu MEMBRO de la Asocio havas la rajton fari unu enpresaĵon senpage. *Bonvolu skribi legeble, rekte al la Redakcio.*

465. Waihi (North Island) Nova Zelando.—S-ro John Irvine, Barry-road, deziras interŝanĝi ilustr. p.kartojn kun ĉiuj alilandanoj. Bonvolu meti p.markojn bildflanke. Ĉiam respondos.

466. Waihi (North Island) Nova Zelando.—Pastro P. Cleary, St. John's Vicarage, deziras interŝanĝi p.markojn kun ĉiulandanoj krom angloj. Ĉiam kaj nepre respondos.

467. Laeken-Bruxelles (Belgujo).—S-ro Aug. Blaise, 8, rue des Artistes, deziras interŝanĝi poŝtkartojn k. (precipe) poŝtmarkojn. Ĉiam tuj respondas. Sendas bonajn poŝtmarkojn.

468. Holloway, N. (Londono) Anglujo.—S-ro G. F. Guiver, 60, Queen's Mansions, deziras poŝtkartojn kaj leterojn de alilandanoj. Ĉiam respondos.

469. Warszawa (Rusa Polujo).—S-ro Max Brodaly, Ogrodowa 3, deziras korespondadi kun gesamideanoj de ĉiuj landoj.

470. Marokujo-Madagascar.—S-ro Gaston Moucron, poste restante, Bureau français-Fez, dez. koresp. per il. p.k. kaj interŝanĝi poŝtmarkojn el ĉiuj landoj. Ĉiam kaj tuj respondos. (x)

471. Aidin (Turka Azio).—S-ro David Saragossy deziras korespondi kun alilandaj samideanoj; sendu rekomendite. (x)

472. Kingston-on-Thames (Anglujo).—S-ro L. Dibben, 17, St. James'-road, deziras interŝanĝi poŝtmarkojn nur kun alilandanoj.

473. München (Bavarujo) Germanujo.—S-ro Hans Hotweber, Bazeillesstr. 13, deziras korespondi per koloraj kartoj; li ĉiam kaj tuj respondos. (x)

Donations.

GENERAL.

	£	s.	d.
Alfred Wright, London	...	0	5
Edgar Wight, "	...	0	5
E.A.S.	...	1	1
A. Douglas, Australia	...	0	10
J. Bredall, London	...	0	10
Berne Congress Excursion	...	2	6
G. Douglas Buchanan	...	1	1
Miss Agnes McCrone, Kilmarnock	...	0	5
	£6	3	0

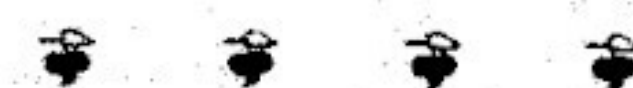
Nomination of Councillors, 1914-15.

The Members and Fellows of the Association are reminded that they have the right to nominate candidates for election as Officers and Council for the ensuing year.

Members and Fellows who desire to avail themselves of this privilege may obtain Forms of Nomination with the necessary Instructions from the Secretary of the Association.

The latest date for the receipt of nominations is 19th January, 1914.

H. CLEGG, Secretary.

The Examinations Committee begs to announce that on Thursday, December 11, at the offices of the Association, Museum Station-buildings, High Holborn, W.C., will be held an Examination for the Preliminary Certificate, at 7 p.m., and on Friday, December 12, an Examination for the Advanced Certificate, at 6.30 p.m. Candidates should intimate as soon as possible their intention to be present.

Council and Executive Meetings, B.E.A.

Notice is hereby given that the next meeting of the Council will be held on Monday, January 19th, at the Offices of the Association, 133, High Holborn, London, W.C., at 6.30 p.m.

A meeting of the Executive Committee will follow the Council Meeting.

474. Mulhouse (Alsace) Germanujo.—S-ro Jacques Muré, Gasstr. No. 2, interŝanĝas ilustr. poŝtkartoj kun gesamideanoj ĉiulandaj; respondas ĉiam.

475. Kral Vinohrady (Bohemujo) Aŭstrio.—S-ro Josef Tulach, Koruni 98n 1342 st., deziras korespondi kun alilandaj samideanoj.

476. Kazan (Rusujo).—S-ro N. Rudnickij, Generala Poŝtoŝeĵo, deziras korespondadi kun gesamideanoj. Ĉiam kaj tuj respondas. Se li mem ne povas akcepti la proponon, li respondos komunikante adresojn de aliaj kazaĵaj gesamideanoj.

477. Alagvinhas (Bahia) Brazilio.—D-ro Conna Brazil, Couto 21 afable interŝanĝas ilustritajn poŝtkartojn; p.m. bfl.

478. Kral Vinohrady (Bohemujo) Aŭstrio.—S-ro Vincenc Pazderuk, Ripska 12n, deziras korespondi kun alilandaj samideanoj.

479. Saint-Denis (Seine) Francujo.—S-ro F. Legay, 2 Rue Pierre Beguin, deziras korespondadi per il. kol. poŝtkartoj nur en Aŭstralio, Afriko, Anglaj Kolonioj. Tuj m^{re} respondos al ĉiuj.

480. Kolozsvár (Hungarujo).—S-ro Emeriko de Koka, Poŝt-kontroloro, interŝ. p.m., p.k. il. kolor.

481. Kolozsvár (Hungarujo).—S-ro Otto Amon, poŝtoficisto, sendas 4-specajn fotografaĵojn pri sia skriboĉambro—la muroj plenaj je esp. afiŝoj—kontraŭ aliaj esperantaĵoj (sigelmarkoj, fotografaĵoj, gazetoj, murafiŝoj) aŭ kontraŭ 2 respondkuponoj. (x)

482. Cairo (Egiptujo).—Kaporalo Gordon Lee, Egyptian Army, Abbassia (Delegito de U.E.A.) sciigas, ke lia adreso estas kiel supre.

483. Nairne (S. Aŭstralio).—S-ro C. A. Horne, komencanto, deziras korespondi kun pliprogresinta samideano. (x)